

PASSA

TYGODNIK SĄSIADÓW

URSYNÓW • MOKOTÓW • WILANÓW • LESZNOWOLA • PIASECZNO • KONSTANCIN • JEZIORNA

7 września 2023 czasopismo bezpłatne Nr 36 (1178)

www.passa.waw.pl

 KUCHAREK SZEŚĆ

 Zamów on-line na

www.kucharekszesc.pl

 Zamów telefonicznie

 (22) 855 00 55

REKLAMA

Hala szermiercza otwarta

Czyt. str. 4

Na Ursynowie - wszystko dla uczniów!

Czyt. str. 6

FOTO URZĄD DZIELNICY URSYNÓW

WYBORY PARLAMENTARNE 2023

Zapraszamy do współpracy Komitety Wyborcze partii politycznych, ugrupowań oraz kandydatów, którzy będą ubiegać się o mandaty do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Warunki współpracy do omówienia w redakcji przy ul. Lachmana 4, telefonicznie: 602 213 555 lub mailowo: m.kondej@passa.waw.pl

www.passa.waw.pl

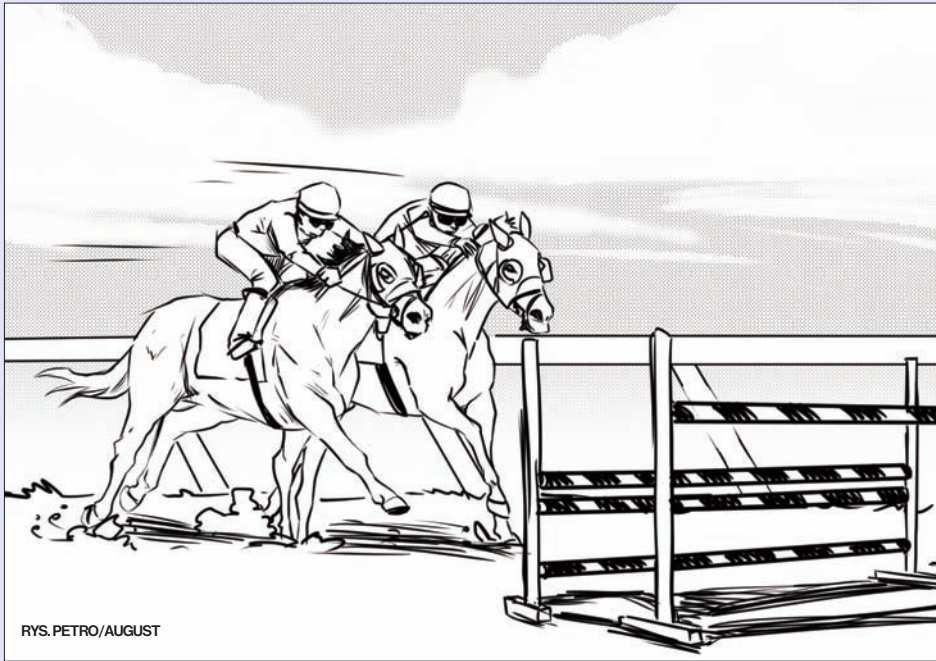

Nie tylko śpiew i rżenie koni...

błędna we wszystkich poczynaniach. Niemniej przyjęła nas do rodziny cywilizowanej Europy, czego błogostawione skutki odczuło społeczeństwo polskie w takim stopniu, że zaczynamy krok po kroku doganiać pod względem zamożności społeczeństwa zachodnioeuropejskie. Jednym z najprostszych dowodów jest coraz większa liczba polskich mistrzów w zawodowym tenisie, należącym do najdroższych dyscyplin sportu światowego.

Wokół wspomnianych wyborów toczą się zażarte dyskusje. Jakkolwiek jednak oceniać szanse poszczególnych ugrupowań politycznych, trudno nie mieć zastrzeżeń do wymuszonego przez obecną władzę podstępnego rozwiązania, czyli obowiązku, by w komisjach wyborczych trzeba było policzyć głosy co do samej elekcji parlamentarnej, jak i towarzyszącego jej referendum w zaledwie 24 godziny. Gołym okiem widać, że – mówiąc językiem sportowym – broniąca stołków dzisiaj władza postanowiła grać na czas, ale w zupełnie odwrotnym kierunku, niż to się czyni np. w piłce nożnej. Liczy widać na to, że głosy w tych komisjach, w których nie dochowa się terminu 24 godzin, będą nieważne. Równie dobrze można byłoby uznać, że obywatelem polskim może być tylko ten, kto od momentu rozpoczęcia porodu opuścił w określonym czasie łono matki. Jeśli to mu się nie udało, niech sobie szuka innego przytuliska państwowego... Widać trzymająca dzisiaj władzę ekipa nie wierzy w poparcie Polonii w wielu krajach za granicą i z góry próbuje stordować wyniki głosowania w największych polonijnych skupiskach, zwłaszcza w Stanach Zjed-

RYS. PETRO/AUGUST

noczonych i Wielkiej Brytanii. A tam komisji wyborczych na pewno będzie za mało, by w porę policzyć wszystkie głosy. Podkreślił to wyraźnie rzecznik praw obywatelskich, ale jego opinii polski jednowładca najwyraźniej nie bierze pod uwagę.

Była premierka Polski Beata Szydło jest zdania, że Unia Europejska się myli, zarzucając Polsce łamanie demokracji i zarzuca Unii, że ona sama jest skorpumpowana i nie formułuje obiektywnie wyważonych opinii. Przy miarki aktualnego reżimu polskiemu do polxitu stają się jednak coraz wyraźniejsze, czego albo nie pojmuje, albo nie chce dopuścić do świadomości 30 procent elektoratu, gotowego pójść w ogień w anty-nijnej batalii, wspieranej wypo-

wiedziami Człowieka z za Szlabanu, stroniącego w życiu publicznym od zagranicy, a w życiu prywatnym obywającego się w zasadzie bez kobiet, jeśli nie liczyć prezki Trybunału Konstytucyjnego, ocenionej przezeń w roli kucharki. No cóż, niech mu ona jak najlepiej gotuje, byle nie zgotowała w końcu nieszczęścia całej Rzeczypospolitej.

A obecna Rzeczpospolita zaczyna nagle powracać do formuły co najmniej dwojga narodów – jeśli się uwzględni zadowolone u nas ukraińskie wychodźstwo. Sąsiedzi ze wschodu chętnie posiadali się w Polsce jeszcze przed napaścią Rosjan, teraz zaś widać ich u nas na każdym kroku, a zwłaszcza w podwarszawskim Piasecznie. Ja akurat mam cały czas do czynienia z Ukrainca-

mi o wysokiej kulturze, ale w masie przybyszów ze wschodniej strony nie brakuje prymitywów, pijących na umór i czyniących w Polsce uliczne burdy. Na szczęście elementów pozytywnych jest o wiele więcej. Dlatego nie dziwi mnie, że na początku września ruszyła w Zalesiu Dolnym bodaj pierwsza w Polsce prywatna szkoła podstawowa, w której dzieci uchodźców z Ukrainy uczą się zarówno we własnym języku, jak i językach polskim i angielskim. Szkoła położona jest w pięknym miejscu, otoczonym zielenią. I na pewno pomoże w integracji młodych imigrantów ze społeczeństwem polskim.

Zeby choć trochę odstresować się po wystąpieniu medialnych bijatyk politycznych, radzę zaglądać jak najczęściej do

sfery sportu. Jeśli chodzi o męcznik „Passy” – Ursynów, od ponad 20 lat cieszą nas sukcesy siatkarzy lokalnego klubu Metro, z którego wyszło kilku graczy, chlubiących się tytułami mistrzów świata. Przez wiele lat byliśmy też dumni z dokonani pochodzącej z Ursynowa gwiazdy żeńskiej siatkówki – bodaj najpiękniejszej naszej zawodniczki w tej dyscyplinie – Katarzyny Skowrońskiej.

Najbliższe dni przyniosą nam natomiast konne atrakcje, na wcięż niedoinwestowanym, ale nadal pięknym torze wyścigowym Służewca. Obok samych wyścigów czeka nas w dniach 14-17 września Warsaw Jumping CSIO4, czyli międzynarodowe zawody w skokach przez przeszkody w ramach Europejskiego Pucharu Narodów. Zjedzie do nas setka jeźdźców i ponad 200 koni. Będą też dodatkowe konne atrakcje, przeznaczone między innymi dla dzieci. Od razu przypominają mi się dwie organizowane przeze mnie imprezy (1998, 1999) oglądane przez tłumy publiczności. Były to gonitwy konne aktorów, sportowców i dziennikarzy. Kto jeszcze pamięta popisy Katarzyny Dowbor, Marka Siudyma, Doroty i Jarosława Idzich, Władysława Komara, Januarego Brunova, Karoliny Wajdy...? Oby ta najbliższa rewia jeździecka wzbudziła podobne zainteresowanie i wsparła inicjatywę ponownego urządzania konkursów jeździeckich w Łazienkach, jako dopełnienia Dni Kawaleryjskich tamże. Może z dodatkiem artystycznym? Niech Warszawa usłyszy na powrót śpiew i rżenie koni.

MACIEJ PETRUCZENKO
PASSMITA
naczelnym@passa.waw.pl

REKLAMA

Spółdzielnia Budowlano - Mieszkaniowa STOKŁOSY

z siedzibą w Warszawie, ul. Jastrzębowskiego 22, 02-786 Warszawa,

ogłasza konkurs ofert na najem pawilonu usługowego o szacowanej powierzchni netto 1.652,74 m², znajdującego się w Warszawie przy ul. Koncertowej 13 (część wysoka).

Wszelkie dokumenty związane z nieruchomością będącą przedmiotem konkursu ofert jak i samego konkursu ofert, w tym warunki konkursu, są do wglądu lub odbioru w siedzibie SBM STOKŁOSY, pokój 110, w godzinach pracy biura Spółdzielni, t.j. w poniedziałki w godzinach 8-18, od wtorku do czwartku w godzinach 8-16 oraz w piątki w godzinach 8-14.

Informacji dotyczących konkursu udziela Kierownik Działu Eksploatacyjnego Pan Marcin Wieczorek.

Podstawowymi warunkami udziału w konkursie są:

1. Wpłata na konto bankowe SBM STOKŁOSY w SANTANDER BANK POLSKA S. A. Nr 30 1090 1056 0000 0001 4369 1134 wadium w wysokości 10.000,00 zł. (słownie dziesięć tysięcy zł) w nieprzekraczalnym terminie do dnia 29.09.2023 r.

2. Złożenie „Zgłoszenia przystąpienia do konkursu ofert”.

Zaklejoną kopertę zawierającą „Zgłoszenie przystąpienia do konkursu ofert”, można złożyć w kancelarii Spółdzielni, w godzinach pracy biura Spółdzielni, t.j. w poniedziałki w godzinach 8-18, od wtorku do czwartku w godzinach 8-16 oraz w piątki w godzinach 8-14. Kopertę zawierającą „Zgłoszenie (...)” można także przesłać do Spółdzielni za pośrednictwem operatora pocztowego (decyduje data wpływu korespondencji do Spółdzielni).

Ostateczny termin składania zgłoszeń upływa w dniu 02.10.2023 r. o godz. 16:00.

Konkurs ofert może być na każdym etapie unieważniony bez podania przyczyn.

REKLAMA

INAUGURACJA ROKU KULTURALNEGO NA URSYNOWIE 2023/2024

HYZZY

9.09.2023 r.
godz. 20:00

parking Urzędu
Dzielnicy Ursynów
wstęp wolny

URSYNOW.UM.WARSZAWA.PL

Warszawa, Ursynów

Kulturalny Ursynów

Złot Food Trucków
8-10 września

SZTOS
TOUR
2023

Warszawa
Ursynów

ROZSZERZAMY PROGRAM „Leki 75+”

NOWE ROZWIĄZANIE
TO BEZPŁATNE LEKI NA RECEPTĘ DLA:

osób powyżej 65 lat

dzieci i młodzieży do 18 lat

16 MILIONÓW POLAKÓW SKORZYSTA Z WIELU BEZPŁATNYCH LEKÓW

nowekonkrety.gov.pl

Bezpłatne będą leki, które dotychczas
podlegały częściowej refundacji.

REKLAMA

WÓJT GMINY LESZNOWOLA
05-506 Lesznowola
ul. Gminna 60

Lesznowola, 05.09.2023 r.

RUP.6720.1.2018.MP
ID:80892

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 11 pkt 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.) oraz na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 2-5, art. 46 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2-3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.), realizując uchwałę Nr 640/XLIV/2018 Rady Gminy Lesznowola z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola, zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od 18.09.2023 r. do 10.10.2023 r. w siedzibie Urzędu Gminy Lesznowola w godzinach od 8³⁰ do 15³⁰, na stronie internetowej Urzędu Gminy Lesznowola w zakładce Gospodarka Przestrzenna oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie Studium rozwiązaniami odbędzie się w dniu 09.10.2023 r. w siedzibie Urzędu Gminy Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola o godzinie 15³⁰.

Zgodnie z art. 11 pkt 8 ww. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w ww. projekcie Studium lub prognozie oddziaływania na środowisko, może wnieść uwagi.

Uwagi do wyłożonego projektu Studium należy składać z podaniem imienia i nazwiska lub jednostki organizacyjnej i adresu, z oznaczeniem nieruchomości, której uwaga dotyczy w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31.10.2023 r. w następujący sposób:

- 1) bezpośrednio w Kancelarii Urzędu Gminy Lesznowola, w godzinach pracy Urzędu;
- 2) pocztą tradycyjną na adres: Urząd Gminy Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola.
- 3) drogą elektroniczną przy pomocy elektronicznej skrzynki podawczej – opatrując dokumenty kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo profilem zaufanym.

Z up. Wójta
Marcin Kania
Zastępca Wójta

Organem właściwym do rozpatrzenia powyżej wymienionych uwag jest Wójt Gminy Lesznowola.

Informacja dotycząca przetwarzania danych

Realizując obowiązek wynikający z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119/1 z późn. zm.) informuję, że:

- 1) administratorem danych osobowych jest Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola. Dane kontaktowe: Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola, tel. (22) 757-93-40, fax. (22) 757-92-70., email: rod@lesznowola.pl.
- 2) Dane kontaktowe inspektora ochrony danych: mail: inspektor@lesznowola.pl, adres do korespondencji: Inspektor ochrony danych, Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola.
- 3) Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c ww. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.), tj. sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- 4) podstawą obowiązku prawnego ciążącego na administratorze jest art. 14 i nast. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.).
- 5) odbiorcą Państwa danych osobowych mogą zostać podmioty uprawnione na podstawie przepisów prawa oraz podmioty świadczące obsługę administracyjno-organizacyjną tutejszego urzędu.
- 6) Państwa dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
- 7) Państwa dane osobowe będą przechowywane przez okres uregulowany rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.).
- 8) w granicach i na zasadach opisanych w przepisach prawa mają Państwo prawo żądania od administratora dostępu do danych osobowych oraz ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania,
- 9) w granicach i na zasadach opisanych w przepisach prawa mają Państwo prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (szczegóły na stronie internetowej: <https://uodo.gov.pl>).
- 10) podanie przez Państwa danych osobowych jest wymogiem ustawowym (niepodanie danych osobowych, w przypadku braku możliwości ich ustalenia na podstawie posiadanych danych, skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania).
- 11) Państwa dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany w celu wydania decyzji, w tym profilowania, w związku z przetwarzaniem przez Burmistrza danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowania dotyczącego sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g ww. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (tj. uzyskania wszelkich dostępnych informacji o źródle danych osobowych, jeżeli nie zostały one zebrane od osoby, której dane dotyczą), przysługujące, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

REKLAMA

IMAKO
Agencja Reklamowa

**BANERY
INFORMACYJNE
SPRZEDAM
WYNAJMĘ
TABLICE
WOLNOSTOJĄCE
PARKINGOWE
NUMERYCZNE
LITERY
PRZESTRZENNE
PODŚWIETLANE
KASETONY
PLEXI DIBOND
VINYL**

imako@imako.com.pl
606 528 720

REKLAMA

UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU STOWARZYSZENIA PRZYMIERZE RODZIN

zaprasza seniorów na ciekawe wycieczki,
spotkania na Zamku Królewskim, zajęcia z

**komputerów, tańca, języka obcego,
literatury i ćwiczenia pamięci.**

Zapisy we wtorki od godz. 16:15 do 18:00

ul. Marii Grzegorzewskiej 10 (wejście od ul. Rosoła)

tel. 607 149 408

informacje na stronie: collegiumverum.pl

REKLAMA

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Na Skraju”

ul. Kulczyńskiego 14, 02-777 Warszawa

**ogłasza przetarg na:
wymianę opraw oświetlenia terenu
w osiedlach I, II, III, IV i V w zasobach
Spółdzielni Mieszkaniowej „Na Skraju”
w Warszawie.**

Termin złożenia ofert **28.09.2023 r. do godz. 11.00.**
Otwarcie ofert **28.09.2023 r. godz. 11.15.**

Materiały przetargowe do uzyskania nieodpłatnie
na stronie internetowej <https://naskraju.pl/przetargi/>
lub e-mail na adres: sekretariat@naskraju.pl
Tel. 22 643 05 23, 730 003 825 lub 730 003 962

Hala szermiercza na Ursynowie otwarta!

W sobotę, 2 września, odbyło się oficjalne otwarcie hali szermierczej przy Szkole Podstawowej nr 340 (ul. Lokajskiego 3). Od nowego roku szkolnego będzie służyła adeptom szermierki. Jej budowa rozpoczęła się 14 czerwca 2022 roku. Hala powstała przy wsparciu spółki Echo Investment.

To nowoczesny, parterowy budynek o powierzchni użytkowej 513 m². Obiekt tworzy kompleks mogący działać jako zespół razem z placówką oświatową jak również jako zupełnie niezależne miejsce do uprawiania szermierki, wyposażone w specjalistyczne planse szermiercze. Może funkcjonować samodzielnie, niezależnie od godzin pracy szkoły.

- Bardzo ważny i wyczekiwany obiekt. Warszawa ma ponad 600 obiektów sportowych, ale hal szermierczych jest naprawdę

niewiele. W stolicy dużo inwestujemy w sport i obiekty sportowe, ale nigdy dosyć. Sport to zdrowie, aktywność fizyczna i duchowa. A dyscyplina, którą będzie można uprawiać w tej hali, jest wyjątkowa, przepiękna, szlachetna i piekielnie trudna. Dziękuję i gratuluję – mówiła podczas uroczystości otwarcia hali wiceprezydent m.st. Warszawy, Renata Kaznowska.

Budowa hali kosztowała 4 823 266,02 zł, z czego 4 000 000 zł w ramach współpracy przekazała spółka Echo Investment. Pozwolenie na użytkowanie wydane zostało w lipcu 2023 r.

- Dzielnica miała zabezpieczone pieniądze na ten cel. Ale dzięki spółce Echo Investment, która w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu i współpracy z dzielnicą, de facto sfinansowała budowę tego obiektu, mogliśmy pieniądze przekazać na inne za-

dania oświatowe. Tym bardziej olbrzymie podziękowania – mówił burmistrz Ursynowa, Robert Kempa.

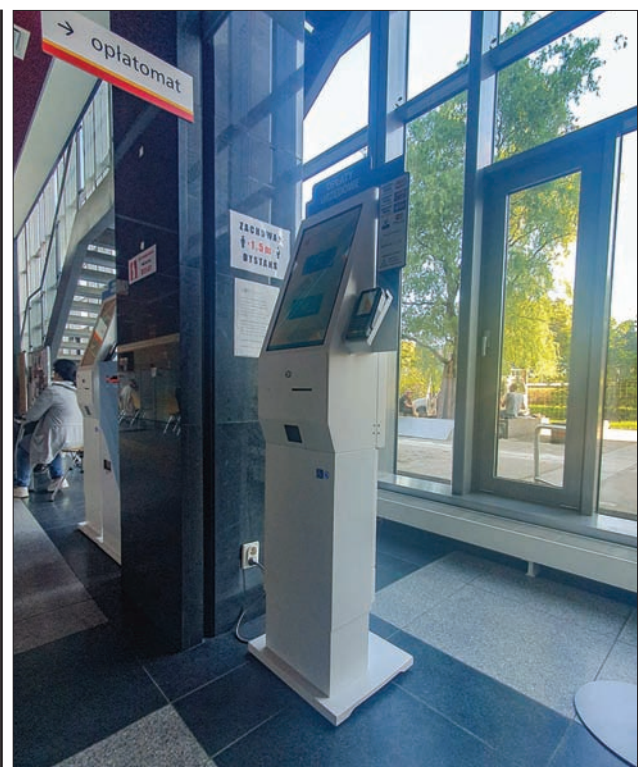
Budynek składa się z trzech zasadniczych części funkcjonalnych: I część – sanitarna, szatniowa i magazynowa, II część – sala szermiercza, oraz III część – techniczna (warsztat).

- Imponujące jest to, że hala powstała tak szybko. Ogromna w tym zasługa Roberta Kampy, który powiedział mi dwa lata temu, że zrobi wszystko co w jego mocy, aby takie miejsce powstało, ponieważ jest potrzebne tym, którzy chcą uprawiać ten sport na wysokim poziomie, ale także dla przyjemności. Życzę wszystkim szermierzom ogromnych sukcesów – mówił Dariusz Dziekanowski, przewodniczący Komisji Sportu, Rekreacji i Turystyki.

Sala o powierzchni 377,9 m² ma zasadniczo pełnić funkcje szkoleniowe do profesjonalnego uprawiania szermierki. W pomieszczeniu znajduje się 6 planse szermierczych o wymiarach spełniających wytyczne Polskiego Związku Szermierki oraz Międzynarodowej Federacji Szermierczej (FIE) oraz jedna plansza treningowa.

- Bardzo się cieszę, że powstało takie miejsce. To jest najlepsza hala w Warszawie. Mam nadzieję, że będą tu trenować najlepsze zawodniczki i najlepsi zawodnicy, którzy będą dla Polski zdobywać medale. Nie pozostaje mi nic innego, jak bardzo, bardzo podziękować – mówił także Adam Konopka, wiceprezes zarządu Polskiego Związku Szermierczego.

Sala jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – umożliwi uprawianie sportu osobom jeżdżącym na wózkach inwalidzkich.

Nowe udogodnienia w urzędzie

Chcemy żeby było wygodniej i sprawniej. W urzędzie stanął drugi opłatomat oraz budka do cichych rozmów. To udogodnienia dla mieszkańców dzielnicy, którzy załatwiają sprawę w naszym urzędzie.

Urządzenia znajdują się na parterze. Opłatomat stanął pierwszym takim urządzeniem, od strony al. KEN. Co ważne, ma on także funkcję płatności gotówką (nie tylko kartą). Przyspieszy to czas załatwiania spraw w urzędzie, zwłaszcza w porannym szczyście.

- Pracujemy też nad rozwiązaniem, które umożliwi dokonywanie płatności przy stanowiskach obsługi. Zostały ostatnie formalności i niedługo będziemy ruszać z pilotażem – mówi zastępca burmistrza Ursynowa, Klaudiusz Ostrowski.

Na parterze, od strony ul. I. Gandhi, stanęła także budka do cichych rozmów. Może z niej skorzystać każdy, kto załatwiając sprawę w urzędzie, potrzebuje w ciszy porozmawiać przez telefon lub na przykład popracować. W budce jest krzesło i mały stolik. Budka została nam przekazana od jednej z miejskich jednostek.

Nowe miejsca dla przedsiębiorczych

Na przełomie września i października Urząd Dzielnicy Ursynów uruchomi pierwszy na Ursynowie punkt stacjonarny wspierający rozwój osób przedsiębiorczych. Otwarcie nowej przestrzeni jest kontynuacją działań urzędu prowadzonych od kilku lat pod hasłem „Przedsiębiorczy Ursynów”. Do dyspozycji mieszkańców oddana zostanie przestrzeń do pracy biurowej. Będą tam również organizowane wydarzenia wspierające przedsiębiorczość i innowacyjność: szkolenia, warsztaty, debaty, spotkania konsultacyjne czy dyżury ekspertów.

Punkt będzie się mieścić w samym sercu Ursynowa, w lokalu położonym przy wejściu do Multikina (al. Komisji Edukacji Narodowej 60). Będzie funkcjonował od poniedziałku do piątku, w godzinach 10.00 - 18.00, a w przypadku organizacji wydarzeń godziny pracy będą wydłużane.

- Uruchomienie takiego punktu jest naturalną konsekwencją naszych wcześniejszych działań ukierunkowanych na wsparcie lokalnej przedsiębiorczości. W ostatnich dwóch latach zorganizowaliśmy szereg spotkań poświęconych tematyce okołobiznesowej, przeprowadziliśmy hackathon, wspieraliśmy uchodźców z Ukrainy w zakresie umożliwienia im realizowania spraw zawodowych na Ursynowie. Uruchomiliśmy także dedykowaną temu tematowi stronę na Facebooku. Obecnie pracujemy nad programem merytorycznym punktu, który powinniśmy przedstawić w drugiej połowie września – mówi zastępca burmistrza Ursynowa, Bartosz Dominiak.

Obecnie trwają drobne prace porządkowe i adaptacyjne lokalu. Siedziba punktu będzie miała charakter tymczasowy.

Ursynowski samorząd, przygotowując się do działalności w zakresie promocji przedsiębiorczości, dokonał również pewnych zmian wewnętrznych. Z inicjatywy radnej Olgi Górnej Komisja Kultury i Komunikacji Społecznej rozszerzyła swoje kompetencje o taką tematykę i zmieniła nazwę na Komisję Kultury, Komunikacji Społecznej i Przedsiębiorczości. W strukturze Urzędu Dzielnicy Ursynów temat promocji przedsiębiorczości został przypisany do kompetencji Wydziału Działalności Gospodarczej i Zezwoleń. Wiosną tego roku burmistrz Robert Kempa powołał ciało doradczę - Radę ds. Przedsiębiorczości przy Zarządzie Dzielnicy Ursynów.

Przy planowaniu uruchomienia punktu korzystano m.in. z doświadczeń Centrum Przedsiębiorczości Smolna czy Bielańskiego Integratora Przedsiębiorczych, podobnych przestrzeni funkcjonujących w Warszawie już od kilku lat i posiadających znaczne doświadczenie w tym zakresie. Punkt ursynowski będzie współpracował również z innymi instytucjami działającymi na rzecz przedsiębiorczości, m.in. Centrum Kreatywności Targowa, Powiatowym Urzędem Pracy w Warszawie, Agencją Rozwoju Mazowsza, Urzędem Skarbowym czy Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Punkt zostanie otwarty na przełomie września i października – szczegółowe informacje przekażemy w kolejnych komunikatach.

Zapraszamy do śledzenia aktywności Urzędu Dzielnicy Ursynów w obszarze przedsiębiorczości na stronie <https://www.facebook.com/przedsiębiorczy.ursynow>.

Kopa Cwila – nowy tzw. Wieloryb i monitoring

Po wyremontowaniu terenu niecki w Parku im. Romana Kozłowskiego, przyszedł czas na instalację monitoringu. Urząd Dzielnicy Ursynów przetrząsnął na ten cel dodatkowe pieniądze. 23 kamery zaczną działać w ciągu najbliższego miesiąca.

W miejscu niecki w kształcie wieloryba powstało piękne oczko wodne (obowiązuje zakaz kąpiele!) i fontanna posadzkowa, ze sztucznym strumieniem i dyszą mgiełną. Fontanna działa w godz. 8.30 - 21.30. Alejki zyskały nową nawierzchnię, wybudowano ścieżkę płaskich głazów,

ogród deszczowy, zamontowano także obiekty małej infrastruktury: drewniane pomosty, ławki, leżanki, pergole z siedziskiem o zmiennym nachyleniu, a także poidełka i kosze na śmieci. Teren jest w nocy podświetlany, ale po godz. 23.00 oświetlenie jest ograniczane do 50% mocy.

Posadzonow sumie 37 drzew, 1795 sztuk krzewów, 3260 sztuk bylin, 1340 sztuk roślin w ogrodzie deszczowym, 9004 sztuk roślin wodnych i przywodnych. Inwestycja została dofinansowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego.

- Teren przy Kopie Cwila wygląda pięknie i codziennie służy

mieszkańcom dzielnicy. Sam bardzo lubię tu przyjeżdżać. Chcemy też zadbać o bezpieczeństwo i komfort mieszkańców. Dlatego instalujemy kamery i kupujemy system monitoringu – mówi burmistrz Ursynowa, Robert Kempa.

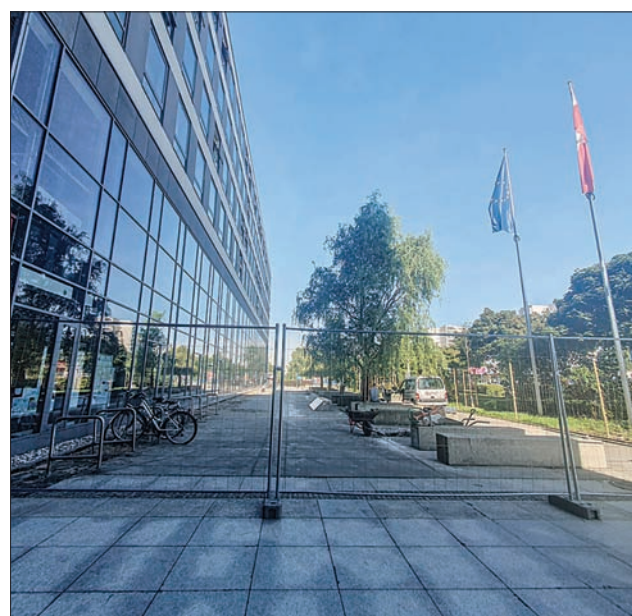
W Parku im. Romana Kozłowskiego zamontowane zostaną w sumie 23 kamery. Prace już się rozpoczęły i według umowy z wykonawcą mają zostać zakończone do 1 października. Kopa Cwila to nie jedyne miejsce, w którym pojawiają się kamery. Urząd inwestuje w poprawę bezpieczeństwa w całej dzielnicy.

- Chcemy zamontować kamery tam, gdzie odnotowano największą liczbę aktów wandalizmu i mamy najwięcej sygnałów od mieszkańców, że są to miejsca gdzie spokój jest, zwłaszcza wieczorem i w nocy, zakłócany – dodaje Robert Kempa.

Kamery zostały już zamontowane na placu zabaw przy ul. Pała Telekiego i zaczął działać jak tylko zostaną skonfigurowane. Urząd czeka też na oferty na montaż kamer w Parku Motyli. Planujemy także montaż kamer na terenie Olkówek i przy fontannie, która powstaje na terenie za Urzędem Dzielnicy Ursynów oraz w Parku Przy Bażantarni.

Odbetonowanie placu przed urzędem

Rozpoczęły się prace na placu przed Urzędem Dzielnicy Ursynów. Do końca października pojawią się m.in. nowe rośliny, krzesła miejskie i oświetlenie. Planowane odbetonowanie obejmie ok. 290 m² placu.

Zakres prac obejmuje rozebranie części płyt betonowych oraz ławek, dostawę i montaż małej architektury, budowę oświetlenia i nasadzenia roślin ozdobnych.

- Już niedługo beton zamienimy na przestrzeń przyjazną mieszkańcom. Będzie zielono i funkcjonalnie. W ten sposób wpisujemy się w program zazieleniania stolicy. Oprócz wielu nasadzeń, pojawią się także nowe ławki, gabloty wystawiennicze czy stojaki rowerowe – mówi zastępca burmistrza Ursynowa, Klaudiusz Ostrowski.

Posadzonych zostanie 9 sztuk drzew, przy czym 5 sztuk drzew istniejących zostanie zaadaptowanych do nowej przestrzeni. Pojawi się także 166 sztuk krzewów, 1805 sztuk bylin oraz 2840 sztuk roślin cebulkowych. Dodatkowo zaplanowano stworzenie systemu nawietrzającego-nawadniającego oraz instalacji wodociągowej, montaż 8 krzeseł miejskich i 14 gablot wystawienniczych, wymianę oświetlenia w zachowanych ławach, czyszczenie pozostałej powierzchni betonowej, wymianę siedzisk na murkach betonowych i montaż dodatkowych stojaków rowerowych.

W związku z pracami, które potrwać do 30 października 2023 r., trzeba się liczyć z utrudnieniami przy wejściu do urzędu od strony al. KEN. Wejście przez cały czas trwania prac będzie otwarte.

SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO
OBIEKTY SPORTOWE SGGW zapraszają na:

**NAUKĘ PŁYWANIA W GRUPACH OD PODSTAW
 LUB DOSKONALENIE PŁYWANIA**

- ◆ od 6 roku życia – bez ograniczeń wiekowych
- ◆ grupy max. 6-7 osobowe
- ◆ różne poziomy zaawansowania
- ◆ zajęcia w tygodniu w godzinach popołudniowo-wieczornych,
w soboty w godzinach przedpołudniowych
- ◆ doświadczeni instruktorzy

AQUA AEROBIK ORAZ AQUA SENIOR

- ◆ aerobik w wodzie
- ◆ ćwiczenia usprawniające, relaksujące i odprężające
o najniższym poziomie obciążenia stawów i kręgosłupa
- ◆ nie wymagają umiejętności pływania

Szczegółowe informacje dotyczące oferowanych usług
 dostępne są na: www.obiektysportowe.sggw.pl

Zabrzmiął pierwszy dzwonek w ursynowskich szkołach

Rozpoczął się rok szkolny 2023/2024. Będzie to rok pełen wyzwań, ponieważ sytuacja w oświacie jest trudna. W Ursynowie przybyła jedna placówka oświatowa oraz zespół szkolny i zespół szkolno – przedszkolny. Wszystkim uczniom życzymy wytrwałości!

– W nowym roku szkolnym życzę Wam żebyście zadawali mnóstwo pytań i żebyście samodzielnie oraz z pomocą nauczycielek i nauczycieli znajdowali na nie odpowiedzi. W szkole naprawdę może być fajnie i możecie się tutaj czuć dobrze. Jestem przekonana, że tak będzie. Trzymam mocno kciuki – mówiła podczas rozpoczęcia roku szkolnego

w Szkole Podstawowej nr 336 Dorota Łoboda, przewodnicząca Komisji Edukacji m. st. Warszawy.

Zgodnie z wieloletnim zwyczajem, uczniowie pierwszych klas ursynowskich szkół otrzymali, na dobry początek, dzielnicowe maskotki, czyli misie Ursynki.

– Życzę Wam żeby to był czas nawiązywania przyjaźni na całe

życie. I żeby w końcu pojawił się taki minister edukacji, który spełni Wasze marzenia i sprawi, że rok szkolny będzie trwał 2 miesiące, a wakacje 10 miesięcy – mówił także burmistrz Ursynowa, Robert Kempa.

Dokładnie 1 września 2023 r. ursynowska oświata powiększyła się o jedną szkołę podstawową. Na podstawie uchwały Rady m.st. Warszawy z 9 lutego 2023 r. swoją działalność rozpoczęła Szkoła Podstawowa nr 405 w Warszawie przy ul. Na Uboczu 9. Powstanie nowej szkoły było wyjściem naprzeciw zgłaszanym postulatom rodziców uczniów Szkoły Podstawowej nr 336 przy ul. W. Małcużyńskiego 4, która funkcjonowała w dwóch lokalizacjach (przy ul. Małcużyńskiego 4 oraz przy ul. Na Uboczu 9).

– Wzajemne zaufanie rodziców, dyrekcji szkoły i władz dzielnicy doprowadziło do tego, że nowa szkoła nr 405 już jest zapewniona uczniami poszczególnych roczników. Najstarsza jest klasa szósta, więc za niespełna trzy lata wypuścimy w świat pierwszych absolwentów nowej szkoły – mówił Robert Kempa

podczas rozpoczęcia roku szkolnego w tej szkole. – Modernizacja szkoły trwa i trwać będzie także w roku szkolnym 2023/2024. Jestem jednak przekonany, że nie będzie to utrudnieniem dla procesu edukacyjnego. Jedno piętro już zostało zakończone i sukcesywnie będziemy schodzić w dół, tak aby szkoła była nowa, nie tylko swoim numerem – dodał burmistrz dzielnicy.

Nowa szkoła to nie koniec zmian. W Zespół Szkół nr 129 połączona została Szkoła Podstawowa nr 303 (ul. Koncertowa 8) i CLXVI Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Sportowymi (ul. Koncertowa 4). Taka zmiana była przygotowywana już od roku. Wtedy przy szkole podstawowej, w której z sukcesami działały oddziały sportowe utworzono, zgodnie z oczekiwaniami rodziców uczniów, nowe liceum, również z oddziałami sportowymi.

Z początkiem roku szkolnego w wyniku połączenia Szkoły Podstawowej nr 399 w Warszawie (ul. J. Zaruby 7) i Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi nr 394 (ul. J. Iwanowa Szajnowi-

cza 5) rozpoczął działalność Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 12. Połączenie obydwu placówek w zespół było naturalnym krokiem ze względów organizacyjnych, wynikających z umiejscowienia szkoły i przedszkola w jednym kompleksie budynków przy ulicy Zaruby.

– Zaczynałam jako przewodnicząca rady rodziców i wiem jakie jest ważne, aby współpracę ze szkołą dobrze się układała. Dlatego zachęcam wszystkich do tego, aby się angażować. Wiem, że to jest wielka przygoda także dla rodzica. Nauczycielkom i nauczycielom, po kilku burzliwych latach, życzę spokojnego roku, współpracujących rodziców, uśmiechniętych i zadowolonych uczennic i uczniów – podsumowała Dorota Łoboda.

W nowym roku szkolnym na Ursynowie będzie funkcjonowało w sumie 21 publicznych przedszkoli (w tym przedszkole specjalne), 18 publicznych szkół podstawowych, 4 publiczne licea ogólnokształcące, 2 publiczne poradnie psychologiczne – pedagogiczne.

Do ponad 800 miejskich placówek wróciło 290 tys. uczniów

Po wakacyjnej przerwie, dzieci i młodzież rozpoczęły nowy rok szkolny w miejskich szkołach i przedszkolach. Z tej okazji prezydent Rafał Trzaskowski odwiedził Technikum Kinematograficzno-Komputerowego przy ul. Polnej.

– Do ponad 800 miejskich szkół i przedszkoli wróciło blisko 290 tys. uczniów oraz ponad 31 tys. nauczycieli. Te ogromne liczby obrazują skalę stołecznej edukacji, ale również ogrom wyzwań, które przed nami stoją. To: kolejne zakusy rządu, aby zmienić prawo oświatowe, wakaty w szkołach czy kryzysy psychiczne dzieci i młodzieży. Niezależnie od wszystkiego, dążymy do tego, aby szkoła była miejscem, gdzie dzieci i młodzież nie tylko uczą się poszczególnych przedmiotów, ale także budują swoją osobowość, aby w przyszłości stać się świadomymi obywatelami demokratycznego państwa – podkreśla Rafał

Trzaskowski, prezydent m.st. Warszawy. – Edukacja to dla nas absolutny priorytet, dlatego najwięcej pieniędzy z budżetu miasta, przeznaczamy na miejską oświatę. W tym roku to ponad 6.5 mld zł, a w planach na przyszły rok będzie to ponad 7 mld zł – dodaje.

Przypomnijmy, że od 2018 roku w Warszawie wybudowano 26 całkowicie nowych przedszkoli oraz 12 szkół. Kolejne 5 przedszkoli i dwie szkoły są w budowie. Z miejskiego budżetu finansowane są również modernizacje i remonty placówek oświatowych w całej Warszawie – w tym roku to kwota ponad 120 mln zł.

Warszawska oświata w liczbach

Z początkiem września do 815 placówek oświatowych prowadzonych przez m.st. Warszawę (w tym: 360 przedszkoli, 258 szkół podstawowych i blisko 200 szkół ponadpodstawowych) wróciło 286 tys. uczniów, w tym:

- 55 tys. do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych;
- niemal 130 tys. do szkół podstawowych;
- ponad 100 tys. do szkół ponadpodstawowych.

Obecnie, 26 tys. uczniów warszawskich placówek to obcokrajowcy reprezentujący 105 państw. W związku z tym informacje o polskim systemie edukacji, które znajdują się na stronie internetowej stołecznego ratusza, są dostępne w czterech językach.

„Lato w mieście” wakacyjnym hitem

Warszawscy uczniowie, którzy spędzali wakacje w stolicy, mieli możliwość udziału w miejskiej akcji „Lato w mieście”. Z opieki zorganizowanej w 162 miejskich szkołach oraz bogatej oferty zajęć sportowych, edukacyjnych, artystycznych, wycieczek i lekcji muzealnych, skorzystało łącznie ponad 15 tys. dzieci i młodzieży. W ramach akcji warszawscy uczniowie mogli również za darmo korzystać z oferty domów kultury, ognisk, ogródków jordanowskich bibliotek i kilkudziesięciu obiektów sportowych, w tym 25 pływalni.

Miejska oferta wsparcia psychozdrowia

– Początek roku szkolnego to dobra okazja, aby przypomnieć, że w każdej miejskiej szkole zapewniamy uczniom pomoc psychologa lub pedagoga, a w razie potrzeby innych specjalistów. Kontynuujemy również nasz autorski program „Szkoła dobrostanu psychicznego”, czyli bogatą ofertę wsparcia dla uczniów, kadry nauczycielskiej i dyrektorskiej oraz rodziców – zaznacza Renata Kaznowska, zastępczyni prezydenta m.st. Warszawy.

W 2023 r. decyzją prezydenta Rafała Trzaskowskiego z budżetu miasta przekazano 1 mln zł na działania z zakresu szeroko pojętego dobrostanu psychicznego młodych warszawiaków.

Na terenie miasta działa również 28 poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym 4 specjalistyczne, które zapewniają pomoc psychologów (w tym psychoterapeutów), pedagogów (również pedagogów specjalnych), terapeutów integracji sensorycznej, logopedów. Jak dodaje wiceprezydentka, także miejskie szpitale i przychodnie mają w swojej ofercie porady psychologów, lekarzy psychiatrów i psychoterapeutów dla dzieci i nastolatków.

Warszawski Rzecznik Praw Uczniowskich

Aby wspierać społeczność szkolną w zeszłym roku został powołany Warszawski Rzecznik Praw Uczniowskich. Do jego zadań należy między innymi rekomendacja, w jaki sposób postać

pić w przypadku naruszenia praw uczniów, a także w sytuacji przejawów dyskryminacji. Rzecznik współpracuje z dyrektorami i nauczycielami szkół i placówek oświatowych oraz samorządami uczniowskimi i radami rodziców pomagając rozwiązywać konflikty.

Uczymy jak dbać o zdrowie

Warszawa organizuje w miejskich szkołach zajęcia z edukacji zdrowotnej oraz programy profilaktyki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży. Dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych organizowane są warsztaty edukacyjne, ale również badania przesiewowe słuchu, pomiary ciśnienia tętniczego oraz bezpłatne szczepienia przeciw grypie i HPV. Od września, w wybranych szkołach podstawowych, rozpocznie się pilotaż nowego programu profilaktyki nadwagi i otyłości dzieci pn. „Klasa w formie – forma z klasą”.

Uczniowie w formie – nowy program zdrowotny w szkołach

Na ostatniej sesji, stołeczni radni przyjęli uchwałę o uruchomieniu w trzech warszawskich dzielnicach pilotażu programu „Klasa w formie – forma w klasie”. Podczas spotkań ze specjalistami żywienia i ruchu, uczniowie oraz ich rodzice dowiedzą się jak zdrowo się odżywiać i dbać o aktywność fizyczną.

Gonimy Europę ...

w nadprogramowych kilogramach

Według raportu Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z 2022 roku, co 3. ośmiolatek w Polsce miał nadwagę, w tym otyłość. Ogółem nadmierną masę ciała miało 36 proc. chłopców i 29 proc. dziewcząt. Polska pod względem nadwagi i otyłości wśród dzieci zajmuje 8. miejsce wśród 33 badanych krajów europejskich.

– Jak alarmują specjaliści, polskie dzieci tyją najszybciej w Europie. Aby promować zdrowe nawyki wśród najmłodszych, we wrześniu rozpoczynamy pilotażowy program „Klasa w formie – forma w klasie”. W 50 szkołach podstawowych na terenie Woli, Śródmieścia i Ursynowa, uczennice i uczniowie dowiedzą się co należy jeść, czego uni-

kać i dlaczego warto się ruszać. Do czerwca 2024 roku na program przeznaczymy 600 tys. zł z budżetu miasta – podkreśla Rafał Trzaskowski, prezydent m.st. Warszawy.

Zdrowie mieszkańców i mieszkańek Warszawy to jedno z najważniejszych zadań stołecznego samorządu, co zaznacza Magdalena Roguska, wiceprzewodnicząca Rady m.st. Warszawy: – Wiemy, że styl życia oraz profilaktyka mają istotny wpływ na nasze zdrowie, dlatego z miejskiego budżetu są finansowane zarówno szczepienia ochronne dzieci oraz młodzieży, jak i programy promocji zdrowia. Jesteśmy przekonani, że wiedza, jak dbać o zdrowie, którą przekazujemy uczniom warszawskich placówek, w przyszłości zaprezentuje. Dlatego będziemy wspierali kolejne inicjatywy zdrowotne w Warszawie – dodaje wiceprzewodnicząca.

Dzieciaki w formie

Warszawski program promocji zdrowia pn. „Klasa w formie – forma w klasie” to cykl zajęć dla uczniów z klas 3 szkół podstawowych, podczas których dzieci poznają zasady zdrowego odżywiania i zdrowego stylu życia i np. dowiedzą się czym jest wskaźnik BMI. W

ramach programu odbędą się również warsztaty online dla rodziców. Dla dorosłych spotkania zaplanowano w formie webinarów, bez potrzeby przychodzenia do szkoły, w dogodnych godzinach po pracy.

Dla grupy uczniów zagrożonych nadwagą lub otyłością wyodrębnionych na podstawie ankiet wśród uczestników programu (i ich rodziców/opiekunów), zostaną zorganizowane m.in. spotkania z edukatorami ds. żywienia oraz zajęcia aktywności fizycznej ze specjalistami ruchu. Aby uniknąć stygmatyzacji wśród rówieśników, ten cykl programu odbędzie się poza szkołą. Program będzie realizowany przez miejskie podmioty lecznicze.

Warszawa dba o zdrowie dzieci i młodzieży

– W trosce o zdrowie warszawskich uczennic i uczniów, organizujemy w szkołach zajęcia edukacji zdrowotnej, podczas których specjaliści uczą jak prawidłowo się odżywiać, zapobiegać chorobom zakaźnym i dlaczego warto aktywnie spędzać czas. Prowadzimy badania przesiewowe słuchu, szczepimy nastolatki przeciw HPV, mamy specjalny cykl zajęć dla młodzieży na temat profilaktyki nadciśnienia tętniczego. Wszystkie te projekty są finansowane z miejskiego budżetu – wylicza Renata Kaznowska, zastępczyni prezydenta m.st. Warszawy, odpowiedzialna m.in. za miejską edukację i politykę zdrowotną.

W nowym roku szkolnym 2023/2024 w miejskich placówkach oświatowych będzie kontynuowany warszawski program „Zdrowy Uczeń”, którego głównym celem jest zdobywanie przez uczniów wiedzy w zakresie profilaktyki zdrowia podczas spotkań z pielęgniarkami szkolnymi, lekarzami, dietetykami i położnymi.

W ramach finansowanego z budżetu miasta, 3-letniego programu w zakresie wczesnego wykrywania zaburzeń słuchu, od 2023 do 2025 r. zostanie prze-

badanych łącznie 75 tys. uczniów klas I oraz VIII szkół podstawowych, dla których m.st. Warszawa jest organem prowadzącym.

W miejskich szkołach ponadpodstawowych młodzież pomiędzy 18. a 19. r. życia jest objęta edukacją w zakresie nadciśnienia tętniczego. Cykl spotkań z uczniami obejmuje wiedzę jak uchronić się przez chorobami układu krążenia, co o naszym zdrowiu mówi obwód brzucha i dlaczego warto się ruszać i zdrowo odżywiać.

Szczepienia dla nastolatków chroniące przed nowotworami

Warszawa finansuje również bezpłatne szczepienia przeciw HPV (ang. Human Papillomavirus – HPV) dla dziewcząt i chłopców między 12. a 13. rokiem życia zamieszkałych w Warszawie. Wirus HPV jest główną przyczyną raka szyjki macicy oraz wielu innych groźnych nowotworów i chorób. Szczepionka przeciw wirusowi HPV zalecana jest przez polskie towarzystwa medyczne (m.in. Polskie Towarzystwo Profilaktyki Zakażeń HPV, Polskie Towarzystwo Pediatriczne i Polskie Towarzystwo Ginekologiczne).

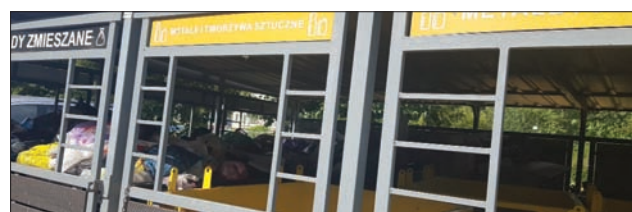
Z programu dwóch dawek szczepień przeciw HPV mogą skorzystać dziewczynki i chłopcy w wieku 12 lat (po ukończeniu 12 r. ż., a przed ukończeniem 13 r. ż.), którzy mieszkają na terenie Warszawy.

Obecna edycja programu rozpoczęła się w styczniu br. i potrwa do grudnia 2024 r. – Warszawa przeznaczyła na ten cel blisko 13 mln zł, z czego tylko w tym roku niemal 4,5 mln zł.

Szczepienia przeciw grypie dla najmłodszych

W ramach miejskiego programu polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki zachorowań na grypę, można bezpłatnie zaszczepić dzieci od 6. do 60. miesiąca życia w przychodniach na terenie miasta. W przypadku dzieci szczepionych przeciw grypie po raz pierwszy w życiu, podawane są dwie dawki szczepionki. W ramach programu finansowane są obie. Warszawa przeznaczy na ten cel ponad 0,5 mln zł w latach 2022-2025.

Więcej informacji o miejskich programach zdrowotnych i promocji znajduje się pod adresem: zdrowie.um.warszawa.pl/profilaktyka-i-promocja-zdrowia.

Drodzy Mieszkańcy, Szanowni Sąsiedzi

W ostatnim czasie zwróciła się do mnie mieszkańcy Natolina (z terenu SM Wyżyny) oraz członkowie rad osiedli na Kabatach (Zaruby, Dembeo, KEN 20A) w sprawie konieczności zwiększenia częstotliwości odbioru odpadów frakcji „bio” oraz mycia pojemników na śmiecie.

Obecnie na Natolinie i na Kabatach odpady „bio” są odbierane przez cały rok raz w tygodniu, natomiast pojemniki na śmiecie zmieszane są myte co 3 miesiące. Mieszkańcy skarżą się, że szczególnie w miesiącach letnich przy panujących wysokich temperaturach, tak rzadki odbiór odpadów „bio” oraz mycie pojemników na śmiecie co 3 miesiące, są niewystarczające. W upalne dni ze śmietników wydobywa się dosyć silny fetor rozkładających się odpadów organicznych wrzucających bezpośrednio do pojemników lub wydostających się z plastikowych toreb na śmiecie. Zapach jest tak nie do zniesienia, że latem wprost nie daje się wejść do śmietników posiadanych w budynkach, a z zewnętrznych altan śmietnikowych odór rozchodzi się na duże odległości. W ocenie mieszkańców, ich przedstawicieli oraz administratorów osiedli, ta sytuacja wymaga jak najszybszej

zmiany. W miesiącach letnich, odpady „bio” powinny być odbierane razem z frakcją „zmieszane”, tj. minimum 3 razy w tygodniu, natomiast pojemniki w altanach zewnętrznych i śmietnikach wewnętrznych w budynkach, powinny być myte co 2 tygodnie.

W związku z powyższym zwróciłam się do Biura Gospodarki Odpadami Urzędu m. st. Warszawy z prośbą o dostosowanie harmonogramu odbioru odpadów „bio” i częstotliwości mycia pojemników na śmiecie „zmieszane” do pory roku i uwzględnienie panujących warunków atmosferycznych. Z niecierpliwością oczekuję na odpowiedź, którą będę mogła przekazać mieszkańcom Kabat i Natolina.

Grażyna Wójtowicz
Radna Dzielnic Urzysynów
gwojtowicz@radni.um.warszawa.pl

Mieszkańcy Stokłosów walczą o poprawki do planu zagospodarowania

Komisja Ładu Przestrzennego przełożyła głosowanie nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla Stokłosów na południe od ul. Jastrzębowski. Członkowie komisji mają zapoznać się do następnego posiedzenia z poprawkami mieszkańców wspieranymi przez lokalnych aktywistów ze stowarzyszenia Projekt Ursynów, radnych Lewicy i władze spółdzielni.

Mieszkańcy i spółdzielcy SBM Stokłosy licznie zjawili się 29 sierpnia 2023 r. na posiedzeniu Komisji Ładu Przestrzennego Rady Warszawy. W planie obrad Komisji był punkt dotyczący przyjęcia planu zagospodarowania przestrzennego na północ od ul. Ciszewskiego. To część Stokłosów położona między ulicami Ciszewskiego, Rodowicza „Anody”, Jastrzębowski i al. KEN.

Cel mieszkańców był jasny – przekonać miejskich radnych do przyjęcia poprawek, których wcześniej nie uwzględniło Biuro Architektury, mimo że podpisało się pod nimi kilkaset osób. Poprawki mają zapewnić, że uda się ochronić miejsca parkingowe i zieleni przed nadmierną rozbudową.

który spowodowałby likwidację parkingów. Co więcej, w parkingu podziemnym musiałyby powstać tylko tyle miejsc, ile zostało zlikwidowanych. Plan nie uwzględnił, że w nowej inwestycji również wprowadziliby się mieszkańcy z samochodami, co doprowadziłoby w sumie do zmniejszenia liczby dostępnych miejsc parkingowych, na co zwrócił uwagę Piotr Antosiuk ze stowarzyszenia Projekt Ursynów.

Z drugiej strony osiedla mieszkańcy wnosili o ograniczenie możliwości rozbudowy parkingów przy Jastrzębowski 28 do dwóch kondygnacji zamiast aktualnie jednej. Sąsiedzi tej inwestycji przekonywali, że część osiedla nie potrzebuje dodatkowych miejsc parkingowych, a rozbudowa parkingów sprawi, że sąsiadujące z nim mieszkania będą miały ograniczone nasłonecznienie.

Druga grupa poprawek dotyczyła sprzeciwu przeciwko poszerzeniu ciągów pieszo-jezdnym na terenie osiedla. Zdaniem mieszkańców ich obecna szerokość w zupełności wystarcza do obsługi komunikacji wewnątrz osiedla oraz zapewnienia miejsc parkingowych. Zwiększenie szerokości jezdni do 10 m musiałyby się odbyć kosztem zieleni, co wnioskodawcy uważali za stratę. Wielu mieszkańców wspominało, że musieli sam dbać o drzewa i zieleni, gdy powstawało osiedle, ponieważ mówiło się, że Ursynów to betonowa pustynia. Dzisiaj drzewa zapewniają cień i potrzebny ochłód.

Kolejnym punktem spornym między miejskimi planistami a mieszkańcami osiedla była kwestia przeznaczenia działki, na której dzisiaj stoi Dom Kultury Stokłosy. Przedstawiona poprawka wносиła o zapisanie w planie obowiązku zachowania funkcji kulturalnej dla tej działki, a nie dopuszczenie jej jako tylko jednej z wielu możliwości. Zdaniem mieszkańców i prezesa SBM Stokłosy Krzysztofa Berlińskiego, jest niewystarczającym zabezpieczeniem przed utratą ważnego dla mieszkańców miejsca kultury, rozrywki i integracji.

Poprawki o wymienionej wyżej treści złożył do Komisji Ładu Przestrzennego radny Marek Szolc wraz z Jeremim Czarnieckim, przewodniczącym ursynowskiego koła Lewicy. W ich przygotowanie i podpisanie włączyła się grupa mieszkańców spółdzielni Stokłosy, którzy po raz kolejny zebrali wśród sąsia-

dów setki podpisów w ważnej dla nich sprawie. Udało im się osiągnąć mały sukces – głosowanie nad planem i ważnymi dla nich poprawkami zostało przełożone na kolejne posiedzenie Komisji. Mieszkańcy zapowiadają, że stawiają się na nie równie licznie, aby przekonywać radnych do obrony miejsc parkingowych, zieleni i wysokiej jakości życia na ich osiedlu.

Piotr Antosiuk
Projekt Ursynów

Tramwaje wróciły na Puławską

O godzinie 4:05 w poniedziałek ulicą Puławską przejechał pierwszy tramwaj po wielkim remoncie torów. Po 12 miesiącach od wbięcia łopaty przez drogowców kierowcy mogą korzystać z obu jezdni Puławskiej.

W piątek przedstawiciele Tramwajów Warszawskich wraz z przedstawicielami miasta i firm budowlanych zaangażowanych w prace oraz grupą dziennikarzy przeprowadzili pokazowy przejazd tramwajem po nowych torach.

Co miasto robiło przez ostatnie tygodnie?

Przez ostatnie tygodnie tramwajarze prowadzili przy Puławskiej prace wykończeniowe – regulację sieci trakcyjnej, montaż połączeń torowych. Układali nawierzchnię betonową i asfaltową. Kończyli roboty brukarskie na przystankach. Położyli ponad 2 km szyn, rozwiesili około 1 km sieci trakcyjnej.

Zamontowali też nie stosowane wcześniej w Warszawie na taką skalę sześciostopowe tory, które umożliwią tramwajom

szybszy przejazd przez skrzyżowanie. Są tu też cztery komplety rozjazdów. Na wszystkich przystankach na remontowanym odcinku są wyświetlacze informujące na bieżąco za ile minut przyjedzie jaki tramwaj.

Co jeszcze można zazielenić?

- Cała linia będzie na tym odcinku zielona. W kontekście walki z ociepleniem klimatycznym i obecnie notowanych temperatur, to też bardzo ważne, że zmieniamy sposób zazieleniania wszystkich budowanych linii

tramwajowych – mówi prezydent Trzaskowski.

Trwają jeszcze ostatnie prace przy rozchodniku – zielonej trawie sadzonej między szynami. Łączna powierzchnia rozłożonego rozchodnika to około 2 tys. metrów kwadratowych.

Przed tramwajarami jeszcze sadzenie zieleni. W najbliższej okolicy skrzyżowania pojawi się ponad 200 krzewów i rabaty z ponad tysiącem bylin i cebul kwiatowych. Na chodniku przed bankiem, na odcinku o długości około 100 metrów, znajdą się trzy dodatkowe rabaty z krzewami i trawami ozdobnymi. Na przystanku w tym rejonie zostaną zasadzone też drzewa. Sadzenie zieleni będzie możliwe jeszcze w tym roku, ale wymaga ustabilizowanej pogody – bez upałów.

Co z autobusami?

Na trasę wróciły autobusy linii E-2. W porannym szczycie będą jeździły dwa razy częściej niż przed wakacjami, czyli co 10 minut. Mieszkańcy Wilanowa do dyspozycji mają także linię 217, która zapewnia dojazd do stacji metra Natolin i Wilanowska. Autobusy te dowiozą pasażerów do tramwajów, które kursują ulicą Puławską. W porannym szczycie linia 217 również będzie kursowała co 10 minut.

Co przy Belwederskiej?

Skrzyżowanie ulic Belwederskiej i Gagarina pozostanie częściowo zamknięte. Wciąż trwają prace przy budowie torów tramwajowych do centrum, do Czerniakowskiej i do Wilanowa. Przebudowywane są ciepłociągi o łącznej długości blisko 4 km, a także kanalizacja, wodociągi i instalacje elektryczne. Trwa również budowa nowych jezdni, chodników i dróg dla rowerów. Otwarcie skrzyżowania w relacji wschód-północ-zachód nastąpi już przed świętami Bożego Narodzenia. Jeszcze w tym roku gotowa będzie cała ulica Gagarina. Ułożono tam już 80 proc. torów.

Maciej Dutkiewicz

Mokotowskie Pożegnanie Lata już za nami!

Serdecznie dziękujemy, że spędziliśmy ten szczególny dzień wszyscy razem w rytm niezapomnianej zabawy!

Piknik rodzinny, gry i zabawy dla dzieci, palący się parkiet przy instrukcjach tańca od Rafała Maseraka oraz gwiazda wieczoru Ania Dąbrowska. To oraz wiele innych atrakcji okazało się idealnym przepisem na świetnie spędzony czas.

WIDEO RELACJA Z WYDARZENIA NA YOUTUBE A PO WIĘCEJ ZDJĘĆ ZAPRASZAMY NA FACEBOOKA

Na wspólne Pożegnanie Lata zaprosili Burmistrz Mokotowa Rafał Miastowski, Rada oraz Zarząd Dzielnicy.

Partnerzy: Mokotowska Fundacja Warszawianka – Wodny Park, Miejskie Przedsiębiorstwo Realizacji Inwestycji Sp. z o.o., MATE-XI Polska Sp. z o.o., YAREAL Polska Sp. z o.o., PGNiG TERMIKA SA.

#Kulturalnie

Dzielnica Mokotów zaprasza na...

Piknik Rodzinny „Czas na trening” już w najbliższą niedzielę!

Kluby, szkoły i wydarzenia sportowe. Do tego mnóstwo atrakcji, gier i zabaw dla dzieci, młodzieży wraz z opiekunami. Zapraszamy mieszkańców z całymi rodzinami na Piknik pn. „Czas na trening”, który odbędzie się w dniu 10 września 2023 r. na terenach wokół OSiR Mokotów przy ul. Niegocińskiej 2a.

Ruszymy o godzinie 14.00 z naszymi super atrakcjami. W namiotach, w których prezentowały się będą kluby sportowe można dowiedzieć się więcej o ich ofercie oraz zapisać dzieci na zajęcia.

Zapraszamy do strefy zabaw i konkursów nie tylko dzieci, ale też i dorosłych, a w niej gladiator, dmuchańce, tor sprawnościowy Wipe-out, fotobudka, malowanie buziek oraz koło fortuny dla każdego, kto zbierze 5 pieczątek za aktywność sportowe.

Zachęcamy do odwiedzenia Miasteczka ruchu drogowego Straży miejskiej oraz stanowiska Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego.

Chętne dzieci mogą wziąć udział w mini meczu tenisowym lub zajęciach frisbie. Dla trochę starszych czekają trampoliny, na których pod okiem instruktora każdy może spróbować swoich sił.

Na scenie odbędą się pokazy taneczne, które nie tylko można będzie oglądać ale również wziąć w nich udział.

O godz. 15.30 przedstawienie Teatryku Kultureska „Przebój lata, czyli Skrzydlaty Odlot” o godz. 19.00 występ finałowy Iluzjonisty Macieja Piskorza, który wcześniej wtopił się w tłum odwiedzających piknik i będzie animował pojawiając się niespodzianie w różnych miejscach.

Najmłodsi będą mogli uczestniczyć w warsztatach edukacyjnych, plastycznych oraz zbudować swoją wymarzoną budowlę z klocków Lego. Dzieci będą miały możliwość odebrać pamiątkowy balon z napisem „Czas na trening” napełniony helem z rąk animatorów przebranych za postacie z bajek.

Równolegle „Piknik Kosmiczny” wraz z klockami LEGO

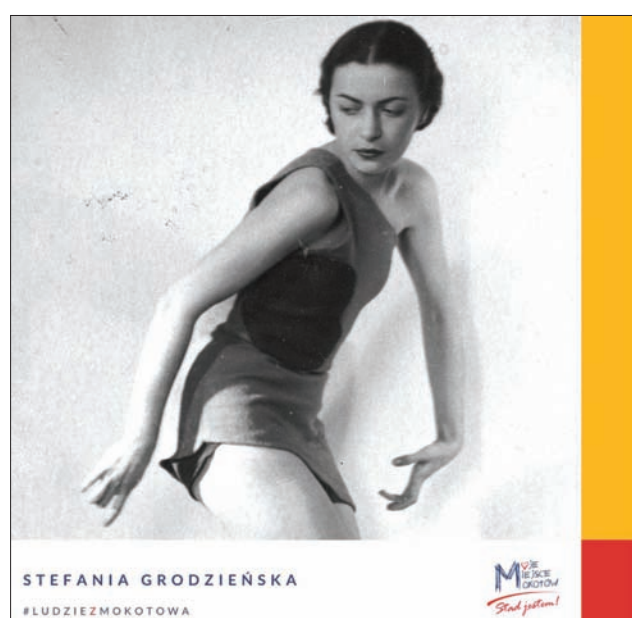
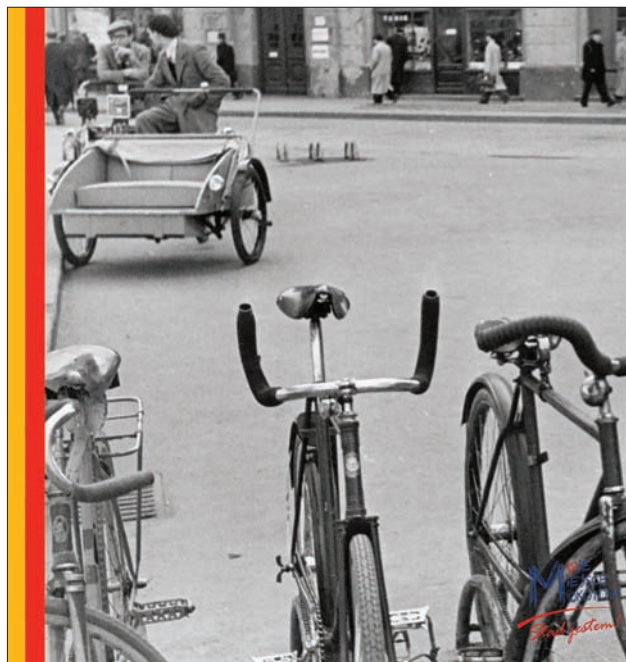
To wyjątkowe wydarzenie skierowane przede wszystkim do miłośników klocków LEGO oraz Gwiazdnych Wojen. Żeby wziąć w nim udział wystarczy z pikniku na świeżym powietrzu przejść pod dach tamtejszej hali.

Mokotów w ruchu!

To przedwojenny parking rowerowy przy placu Napoleona (dziś plac Powstańców Warszawy). Pilnowanie roweru kosztowało tu 20 groszy.

Dziś nikt nam już raczej jednoślada nie popilnuje, o jego bezpieczeństwo trzeba zadbać samemu – w sklepach rowerowych znalezienie odpowiedniego łańcucha, zapięcia czy kłódki nie stanowi problemu. Pamiętaj tylko, żeby zaparkowany rower (nie wszędzie są parkingi) nie przeszkadzał innym użytkownikom chodnika!

Zapraszamy do zapoznania się z cyklem video „Mokotów w ruchu” – kampanii skierowanej do wszystkich uczestników ruchu drogowego względem ich bezpieczeństwa na Facebooku, Instagramie Urzędu.

STEFANIA GRODZIENSKA

#LUDZIEZMOKOTOWA

Kartka z kalendarza

Królową polskiej satyry w kolejce pod Supersamem? Nie inaczej. Stefania Grodzieńska od lat pięćdziesiątych mieszkała przy ulicy Stonecznej i nie ukrywała, że to właśnie Mokotów zajmuje w jej sercu wyjątkowe miejsce.

Z uwagą śledziła zmiany otoczenia i żartowała, że czasem ma problem z wyjaśnieniem taksówkarzowi, jak trafić pod właściwy adres. Choć od wczesnych lat dziecięcych wrosła w krajobraz Warszawy, długo – jak sama mówiła – miała kompleks “warszawianki przez zasiedzenie”, a potem dodatkowo “warszawianki przez wżenie”. A przecież to ona była jedną z założycielek, a potem najjaśniejszą gwiazdą Teatru Syrena, a wcześniej - niezliczonych scen przedwojennych. Swojej scenicznej i publicystycznej pracy nie traktowała śmiertelnie poważnie, przeciwnie: mówiła o niej “tłurczość przez małe tłu”.

Fot. NAC

Święta za pasem! Zimowe iluminacje zabiorą w nostalgiczną podróż

W upalne lato można zatęsknić za zimową Warszawą. Jak co roku mieszkańcy stolicy poczują magię świąt za sprawą wyjątkowych iluminacji. W sezonie 2023/2024 miejskie ozdoby świąteczne nawiążą do lat 50. i 60. Styl retro będzie oddawał aurę domowego ciepła.

Na placu Zamkowym stanie największa w kraju, 27-metrowa choinka. Multimedialne drzewko powstanie z materiałów czerpiących ze źródeł zielonej energii. Tradycyjne wzornictwo zimowych iluminacji zabierze w nostalgiczną podróż za sprawą najnowszych, energooszczędnych technologii. Po raz kolejny produkcją oświetlenia zajmie się firma Multidekor, która wygrała przetarg.

- Co prawda upały nie odpuszczają, ale uspokajam, że to nie fatamorgana. To wizualizacja nowej odsłony świątecznej iluminacji, która ozdobi już w grudniu Warszawę. Właśnie podpisaliśmy kolejną umowę z firmą Multidekor, która tak jak w poprzednich latach, przedstawiła nam najlepszą ofertę. Podwarszaw-

skie przedsiębiorstwo zapewni nam nie tylko wyjątkowy, świąteczny klimat świetlnymi ozdobami w reprezentacyjnych miejscach stolicy, ale też zadba o klimat - korzystając z energooszczędnych rozwiązań. - mówi Rafał Trzaskowski, prezydent m.st. Warszawy.

Trzyletnią umowę na świąteczne oświetlenie Warszawy firma podpisała z Zarządem Dróg Miejskich.

- Co roku proponujemy Warszawie nową odsłonę kolejnych epok z historii miasta. Po dekoracjach z czasów „Lalki”, podróży po międzywojennej stolicy, nad-

szedł czas na Warszawę, widzianą oczami Wiecha, Tadeusza Konwickiego czy Agnieszki Osieckiej. Wszystkie świetne atrakcje zostały zaprojektowane z myślą o odbiorcach w różnym wieku i z różnymi oczekiwaniami. Mają możliwość interakcji, wydają dźwięki, każdego z elementów można dotknąć i doświadczyć. Cieszę się, że nasza firma ponownie przemieni Warszawę światłem - mówi Tomasz Podogrocki, wiceprezes firmy Multidekor.

Trakt Królewski, Nowy Świat i ulica Świętokrzyska zostaną zaszypane tradycyjnymi bombkami, barwnymi sznurami, choinkowymi lampkami i łańcuchami z papieru kolorowego. Na stołecznych chodnikach pojawiają się iluminacje relikwii z tamtych lat, w tym satoratorów, wag sklepowych, telefonów, radia i telewizora z wieczorynką. Tak by

najmłodsi mogli zapoznać się z klimatem dzieciństwa swoich rodziców i dziadków. Poza tym na dzieciaków będą czekać retro karuzele i zabawki.

- Projektując tegoroczną kolekcję dla Warszawy, mój zespół starał się wkomponować w nią wspomnienia i ciągle żywy w pamięci obraz charakterystycznych form i ozdób, które kiedyś cieszyły nas samych, a które teraz warto pokazać nowym pokoleniom - mówi Olga Mościcka, szefowa zespołu pracującego w Multidekor nad koncepcją wystawy dla stolicy.

Na ulicach miasta zobaczyć będzie można również Syrenkę - legendarny samochód z FSO oraz kultowy motocykl Ryś. Kolorowy pokaz ponadczasowych ozdób pojawi się już w grudniu tego roku. Z pewnością rozgrzeje i zabarwi ducha zimowej Warszawy. MB

Nowe zadaszenie nad wejściem do metra

Smukłe, przeszklone, w kształcie litery M - tak wygląda nowe zadaszenie nad schodami na stację metra Świętokrzyska linii M1. Po kilku miesiącach prac ponownie otwarto wejście u zbiegu ulic Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej.

Smukła „emka” zamiast tuby

Nowe zadaszenie wejścia nr 8 powstało w miejsce dawnej, przeszklonej, niebieskiej tuby. Trzy takie półokrągłe zadaszenia (trzecie wejście do metra M1 jest na wysokości ulicy Zielnej) pojawiły się tutaj wraz z otwarciem w maju 2001 roku odcinka pierwszej linii metra - od stacji Centrum do stacji Ratusz (dziś Ratusz Arsenal).

Wymianą zadaszenia zajęła się spółka CP Development - inwestor nowego biurowca na rogu ulicy Świętokrzyskiej i Marszałkowskiej. Zadanie nawiązuje wyglądem do tych nad wejściami na stacji drugiej linii metra. Na stalową konstrukcję w kolorze jasnoszarym nałożono szklane dach układający się w kształt litery M. Tafle szkła są

zadrukowane figurami geometrycznymi w kolorze żółtym. Skrajne szklane narożniki są zaokrąglone. Jednocześnie wymienione zostały elementy informacji wizualnej - nowe, duże i czytelne, nawiązują do stylistyki obowiązującej na drugiej linii metra.

Centrum na nowo

Na przestrzeni ostatnich lat narożnik, jak i same ulice - Marszałkowska i Świętokrzyska - zmieniły się nie do poznania. Impulsem była budowa centralnego odcinka linii metra M2 - od jej

zakończenia, Świętokrzyska jest ulicą z szerokimi wygodnymi chodnikami, z dużą ilością zieleni, miejskimi meblami i infrastrukturą rowerową. Jedno z wejść na stację drugiej linii zostało wkomponowane w parter nowego budynku Sezamu w północno-wschodnim narożniku skrzyżowania. Kilka lat później, pod koniec 2021 roku, na przeciwległym rogu otwarto budynek biurowy Central Point. Schody do stacji M1 i windy przy ulicy Świętokrzyskiej inwestor ulokował w parterze gmachu.

Tomasz Kunert

SGGW wśród najlepszych uczelni

Mieszcząca się na Ursynowie Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego po raz kolejny znalazła się w najnowszej edycji rankingu QS World University Rankings 2024. To prestiżowe zestawienie, opierające się na analizie kohortowej olbrzymiej bazy danych.

SGGW została sklasyfikowana na miejscach pomiędzy 13 a 17 spośród 22 polskich uczelni, które znalazły się w tegorocznym rankingu. W zestawieniu ogólnym SGGW utrzymała dotychczasową lokatę. Ranking zaliczany jest do grona najbardziej prestiżowych zestawień szkół wyższych.

Badano zarówno szanse na zatrudnienie, jak i poziom naukowy

20. edycja QS World University Rankings objęła 1500 instytucji. W tym roku do oceny wprowadzono trzy nowe wskaźniki: zrównoważony rozwój, zatrudnienie absolwentów i międzynarodowa sieć badawcza. Jest to jedyny ranking, który podkreśla szanse na zatrudnienie i zrównoważony rozwój.

Ponadto ranking bierze pod uwagę takie kryteria, jak: jakość kształcenia, jakość i wpływ prowadzonych badań, perspektywy międzynarodowe: pracownicy, studenci i badania oraz transfer wiedzy. Wyniki opierają się na analizie 17,5 mln prac naukowych oraz ekspertyzach ponad 240 000 wykładowców akademickich i pracodawców.

Uczelnia z ponad 200-letnią tradycją

Początki SGGW sięgają 1816 roku i są związane z utworzeniem Instytutu Agronomicznego w Marymoncie, pierwszej uczelni rolniczej w Polsce i czwartej w Europie. Od lat 60. XX wieku rozpoczyna się historia szkoły na Ursynowie. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego to obecnie żywe ser-

ce Ursynowa, wraz z kolorowym życiem studenckim oraz zapelnionych kawiarni. To jeden z największych ośrodków dydaktycznych w Polsce. Atutem uczelni jest wysoko rozwinięta infrastruktura.

Kampus SGGW jest jednym z najlepiej zaplanowanych i wyposażonych zespołów edukacyjnych i badawczych w kraju. Uczelnię wyróżnia też wysoko rozwinięte zaplecze socjalne: domy studenckie, stołówki, basen, korty tenisowe i inne obiekty sportowe. Wszystkie budynki (łącznie 49) - dydaktyczne, badawcze i zaplecze socjalne - usytuowane są na obszarze 70 ha. Nie brakuje tu także miejsc do odpoczynku na świeżym powietrzu. Znaczna część terenu uczelni to piękny park. Domy studenckie SGGW poziomem komfortu dorównują swoim zachodnim odpowiednikom. 4000 studentów mieszka w pokojach 1-, 2- i 3-osobowych z łazienką i kuchnią. Każdy z domów studenckich posiada szerokopasmowe łącze internetowe.

Wśród profesorów SGGW było wielu ludzi o europejskiej sławie i wielu takich, którzy oprócz działalności naukowej odegrali wielką rolę w rozwoju niepodległego państwa polskiego. Byli to m. in. Józef Mikułowski-Pomorski - pierwszy rektor SGGW, dwukrotnie minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego, minister rolnictwa, Władysław Grabski - wybitny ekonomista, dwukrotny premier, twórca waluty polskiej - złotego, Zdzisław Ludkiewicz - twórca Banku Rolnego i minister reform rolnych. Wielkimi postaciami byli m. in.: Franciszek Staff, Jerzy Grochowski, Tadeusz Górczyński, Roman Kuntze, Władysław Jedliński. Honorowymi doktorami SGGW są m. in.: papież Jan Paweł II, prezydent Ignacy Mościcki, a także laureaci Nagrody Nobla - Norman Borlaug, Rolf Zinkernagel i Peter Doherty.

Piotr Celej

Sto nowych wyświetlaczy na przystankach

Tramwaje Warszawskie podpisały umowę na montaż kolejnych elektronicznych wyświetlaczy z rozkładami jazdy. W Warszawie jest już 210 przystanków z takimi tablicami. Wkrótce będzie ich o kilkadziesiąt więcej.

Umowa na nowe wyświetlacze została podzielona na dwie części. Część podstawowa obejmuje dostawę i montaż 88 wyświetlaczy. Ale tramwajarze mogą też skorzystać z ciągu pół roku z opcji na dostawę i montaż kolejnych 13 tablic.

Umowa obejmuje także utrzymanie, obsługę serwisową i naprawy gwarancyjne. Przewidziano również możliwość zmiany napisów z nazwami przystanków, czyszczenie i mycie tablic oraz usuwanie usterek i awarii. Gwarancja będzie obowiązywała przez 7 lat.

Montaż pierwszych 88 tablic rozpocznie się po 12 miesiącach od podpisania umowy, docelowo wyświetlacze zostaną zamontowane w ciągu 15 miesięcy od podpisania umowy. Tablice zamontuje firma Dysten, a łączna kwota za zamówienie podstawowe i opcję wyniesie 7 mln 893 tys. zł netto.

Ile nowych wyświetlaczy pojawi się w Warszawie?

Do nowych wyświetlaczy, które zostaną zamontowane przy istniejących torach w stolicy, dojdzie kolejnych 60 na powstającej trasie do Wilanowa, wzdłuż Ga-

garina i na Kasprzaka. Oznacza to, że w stolicy w ciągu kilkunastu miesięcy będzie o 161 wyświetlaczy więcej.

Jak działają tablice?

Tablice z informacją dla pasażerów są podłączone do sieci i wyświetlają odjazdy tramwajów w czasie rzeczywistym. W ten sam sposób będzie działało sto nowych wyświetlaczy. Tramwajarze korzystają z systemu, który wykorzystuje informacje z satelitarnych nadajników umieszczonych w pojazdach. System przetwarza dane, dzięki czemu można przewidzieć, za ile minut tramwaj podjedzie na przystanek.

E-papierowe rozkłady jazdy

To nie jedyny rodzaj nowoczesnych tablic z informacją pasażerską na przystankach tramwajowych w Warszawie. W kilku

miejscach w stolicy trwają też testy e-papierowych rozkładów jazdy. To pierwsze takie rozkłady w Polsce - z dynamiczną informacją, podłączone do zaawansowanego systemu prognozującego, kiedy przyjedzie tramwaj.

Pierwsze dwa e-papierowe rozkłady uruchomione zostały na przystankach tramwajowych przy Muzeum Powstania Warszawskiego. Kolejne znalazły się w przy placu Zawiszy, stacji Metro Marymont i na przystanku Dworzec Gdański. Każdy z nich składa się z dwóch części - na pierwszej znajduje się rozkład jazdy linii tramwajowych z godziną i minutą odjazdu kolejnego pojazdu. Przymioma zwykłą wydrukowaną kartkę, jaką widać na przystankach. Na drugiej części znajduje się dynamiczna informacja - za ile minut rzeczywistie przyjedzie kolejny tramwaj.

Maciej Dutkiewicz

45-metrowy tajemniczy tunel odkryty pod ruinami Pałacu Saskiego

Odkryte fundamenty pałacu Saskiego, maj 2007.

Tunel, który został odkryty pod ruinami Pałacu Saskiego, to najbardziej tajemnicze miejsce na Placu Piłsudskiego w Warszawie - powiedział rzecznik prasowy spółki Pałac Saski Sławomir Kuliński. Tunel znajduje się na około czterech metrach głębokości i nie ma go na żadnych planach, do których dotarło tworząc projekt odbudowy budowli.

Obecnie na terenie dawnego Pałacu Saskiego w Warszawie prowadzone są prace archeologiczne, które potrwać do końca 2023 roku i docelowo obejmą obszar około 4,5 tys. metrów kwadratowych.

Tunel łącznikowy dla wywiadu

Odnaleziony pod ruinami Pałacu Saskiego w Warszawie tunel jest tunelem łącznikowym zbudowanym w latach 30 specjalnie na potrzeby wywiadu wojskowego. Ma około 45 metrów długości. „Tu, gdzie obecnie się znajdujemy, mieściło się dowództwo sztabu Wojska Polskiego, a w południowym skrzydle znajdował się wywiad wojskowy. Tunel miał umożliwić im szybkie przekazywanie meldun-

ków i informacji” - powiedział rzecznik prasowy spółki Pałac Saski Sławomir Kuliński oprowadzając po piwnicach Pałacu Saskiego.

Dodał, że tunel znajduje się na czterech metrach głębokości, jest w bardzo dobrym stanie i nie był oznaczony na żadnych planach budowlanych. „Tunel pełnił również funkcje techniczne. Znajdował się w nim kabel telegraficzny oraz system rur grzewczych i nawadniających obydwie strony pałacu” - wyjaśnił.

Tunel został zbudowany w 1933 roku. Cegłę na budowę tunelu dostarczono z cegielni Wawrzyna, o czym świadczą wybite znaki firmowe na cegłach. „W świeżym tynku nieznanymi budowniczymi wydrapał datę 1933 a także orła bez korony. Mamy ewidentnie do czynienia z orłem legionowskim charakterystycznym właśnie dla lat 30-tych i funkcji wojskowych” - wskazał Kuliński. Kolejny orzeł, mniejszy ale o takim samym charakterze, znajduje się w jednej trzeciej długości tunelu.

Gońcy z meldunkami wojskowymi

Po wyjściu z tunelu znajdujemy się w południowej części Pałacu Saskiego, w piwnicach z

okresu morsztynowskiego. „Za czasów Morsztyna mieściły się tu spiżarnie, a później już w 20-leciu międzywojennym gońcy z meldunkami wywiadu wojskowego przebiegali do generalicji” - podsumował rzecznik Kuliński.

W latach 30. XX wieku w Pałacu Saskim miało bowiem siedzibę Biuro Szyfrów, które w 1932 roku, dzięki pracy matematyków Mariana Rejewskiego, Jerzego Różyckiego i Henryka Zygalskiego, złamało kod Enigmy. W okresie międzywojennym na placu przed pałacem odbywały się najważniejsze uroczystości państwowe i kościelne. Podczas II wojny światowej budynek przejął sztab hitlerowski. Pałac Saski zajmował Wehr-

macht, a Pałac Brühla był siedzibą gubernatora dystryktu warszawskiego Ludwika Fischera. W 1940 r. nazwę placu zmieniono na Adolf Hitler Platz.

Teren wokół wysadzonego w powietrze w 1944 r. w ramach akcji wyburzenia Warszawy Pałacu Brühla został po II wojnie światowej uprzętnięty wyłącznie do poziomu gruntu. Resztę gruzów wyrównano, teren stał się trawnikiem, który z czasem porósł kilkoma drzewami i krzewami. Przez blisko 80 lat zagadką było, co skrywa większość tego obszaru, poza małym fragmentem jednej z oficyn (od strony Ogrodu Saskiego) przebadanym przez archeologów w 2006 roku.

Z początkiem czerwca 2023 r. ruszyły prace w terenie mające na celu odkrycie tej tajemnicy. Najpierw teren został wygrodzony, później sprawdzony przez saperów pod kątem obecności niewybuchów. Obecnie pracują tu archeolodzy. Do tej pory spod gruzów wydobyto blisko 46 tys. zabytków, m.in.: monety, ozdoby, medaliki oraz naczynia posiadające zdobienia czy sygnatury wytwórci.

Oddanie do użytku gmachów Pałacu Brühla, Pałacu Saskiego i kamienic planowane jest w 2030 roku.

Piotr Celej
Fot. wikipedia

Czym jest mapa warszawskich nazw?

Mapa Warszawy to nie tylko ulice, place czy parki, ale także potoczne nazwy tworzone przez warszawiaki i warszawki. Obserwatorium Językowe UW organizuje konkurs na najpopularniejsze i najciekawsze nazwy funkcjonujące w mieście. Zgłoszenia - do końca września.

ZBAWIKS, PALMA, PATELONIA - w Warszawie jest wiele miejsc, których nazwy wzbudzają żywe reakcje. Te najpopularniejsze, opisane najciekawiej, lub mniej znane, lecz ważne dla określonych grup mieszkańców stolicy, zostaną nagrodzone w organizowanym przez Obserwatorium Językowe UW konkursie. Zgłoszenia przyjmowane są do końca września.

Obserwatorium Językowe Uniwersytetu organizuje kon-

kurs „Mapa warszawskich nazw”, który polega na wskazaniu nazwy obiektu miejskiego, która wywołuje wspomnienia, bawi, zaciekawia, wskazaniu powinien towarzyszyć opis uzasadniający wybór.

Mogą to być miejsca wyodrębnione oficjalnie (np. ulice, place, parki, skwery, jeziora, budynki, kompleksy budynków, kawiarne, kina, bazaraki) lub nieoficjalnie. Nazwy, które żyją w powszechnej świadomości (np. palma na rondzie de Gaulle'a, plac przy wyjściu ze stacji metra Centrum, biurowce w rejonie ulic: Domaniewskiej, Wołoskiej, Cybertyki i Marynarskiej). Albo wymyślone przez mniejszą grupę warszawianek i warszawiaków (np. mieszkańców osiedla, członków jednej rodziny, kolegów z pracy). Nazwy mogą mieć dwoja-

ki charakter - oficjalny (np. plac Zbawiciela, Uniwersytet Warszawski, Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe Golden Floor Plaza), jak i nieoficjalny (np. ZBAWIKS, UNIWEREK, TOI-TOI, PALMA, PATELONIA, MORDOR).

- Cieszyć się, że powstaje taka mapa. Każda z warszawianek i każdy z warszawiaków nosi ją w sercu. Często idziemy „do olszynki”, „nad kanałek”, „do sadów” - i wszyscy w okolicy wiedzą dokładnie, o które miejsce chodzi. Tak buduje się warszawska tożsamość, osiedlowe społeczności i lokalny patriotyzm - mówi wiceprezydentka Warszawy Aldona Machnowska-Góra.

- Czy myśleliśmy o Warszawie z perspektywy nazw, którymi są oznaczone jej miejsca? A przecież miejsca „żyją” razem z nazwami i dzięki nazwom. Dlacze-

go nazwy oficjalne jak plac Zbawiciela zyskują swoje nowe określenia jak Zbawix? A jeśli mama osiemnastolatka umówi się z synem „pod Smykiem”, to czy on będzie wiedział, o jakie miejsce chodzi? - mówi prof. Katarzyna Kłosińska, szefowa Obserwatorium Językowego Uniwersytetu Warszawskiego, pomysłodawczyni konkursu. - Warto spojrzeć na miasto od strony słów, które identyfikują jego miejsca, szczególnie jeśli słowa te nie pozostawiają nas obojętnymi. Warto stworzyć „mapę mentalną” miasta, która pokaże Warszawę od strony nazw budzących w nas emocje.

Zwycięzcy konkursu zostaną wyłonieni w trzech kategoriach: - „Najpopularniejsza nazwa” (czyli nazwa, na którą oddano najwięcej głosów), - „Najciekawszy opis nazwy” (czyli opis, który kapituła uzna za najbardziej interesujący) - „Moja nazwa” (czyli nazwa, która funkcjonuje w świadomości niewielkiej grupy mieszkańców, np. pracowników danej instytucji, jednej rodziny).

Konkurs trwa od 1 do 30 września. Jego patronem honorowym jest Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy. Szczegóły i formularz zgłoszeniowy znajdują się na stronie Obserwatorium Językowego UW.

Katarzyna Kłosińska
Obserwatorium Językowe UW

Lipiec kolejnym miesiącem bez śmiertelnego wypadku

W lipcu nikt nie zginął w wypadku drogowym w Warszawie. To drugi taki miesiąc kalendarzowy w tym roku. Zero ofiar śmiertelnych było też w marcu.

W ubiegłym miesiącu na liście śmiertelnych wypadków w stolicy widnieje liczba 0. To drugi taki miesiąc w tym roku. Ofiar śmiertelnych nie było też w marcu. Wtedy zanotowano 2,5-miesięczny okres (od początku lutego do drugiej połowy kwietnia) bez żadnego wypadku śmiertelnego.

Takie miesiące w dwumilionowej Warszawie zdarzają się rzadko. Poprzednio w grudniu 2019 r. i w kwietniu 2016 r. Z roku na rok ofiar wypadków drogowych w stolicy jest jednak coraz mniej. Zawsze w takim przypadku warto pamiętać, że to dane wstępne. Do ofiar wypadków drogowych zalicza się nie tylko tych, którzy zginęli na miejscu, ale też tych, którzy w wyniku obrażeń zmarli do 30 dni od zdarzenia. O kwalifikacji decyduje policja i ostateczna decyzja może zapaść nawet wiele tygodni później.

zdm.waw.pl

Co musisz wiedzieć o wyborach

Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz referendum ogólnokrajowe odbędą się 15 października 2023 r. Można już składać wnioski o zmianę miejsca do głosowania i wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania.

W wyborach mogą wziąć udział obywatele polscy, którzy ukończyli 18 rok życia, osoby, które nie zostały pozbawione praw publicznych i nie zostały ubezwłasnowolnione. Głosowanie odbędzie się w godzinach 7.00 - 21.00.

Zmień miejsce głosowania

Osoba, która w dniu wyborów będzie przebywać w innym miejscu, niż adres zameldowania na pobyt stały lub adres stałego zamieszkania, może:

- złożyć wniosek o zmianę miejsca głosowania w terminie do 12 października br. za pomocą usługi online dostępnej na stronie internetowej www.gov.pl
- złożyć wniosek o zmianę miejsca głosowania w terminie do 12 października br. w Delegaturze Biura Administracji i Spraw Obywatelskich w dzielnicy, w której będzie przebywać w dniu wyborów
- złożyć wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania do 12 października br., które umożliwi głosowanie w kraju, za granicą lub na polskim statku morskim.

Wniosek o wydanie zaświadczenia może również złożyć osoba, która nie jest nigdzie zameldowana na pobyt stały, nie ma decyzji o wpisaniu do Centralnego Rejestru Wyborców ani nie dopisała się jednorazowo do spisu na wybory zarządzane na 15 października br. (na zaświadczeniu w miejscu zamieszkania pozostanie puste pole).

W związku z zarządzaniem referendum ogólnokrajowego w dniu wyborów parlamentarnych wyborcy składają jeden wniosek dotyczący wyborów do Sejmu i Senatu zarządzonych na 15 października 2023 r. ale sporządzone dokumenty (np. zaświadczenie o prawie do głosowania) mają zastosowanie również do referendum.

Wniosek o wydanie zaświadczenia można złożyć w dowolnym urzędzie gminy na terenie kraju. Należy pamiętać, że dokument ten jest wydawany tylko raz i nie można dostać kolejnego. W wypadku jego zagubienia wyborca traci możliwość głosowania.

Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych

Osoby, które posiadają orzeczenie o znacznym bądź umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub najpóźniej w dniu wyborów skończą 60 lat mogą:

- udzielić innej osobie pełnomocnictwa do głosowania w swoim imieniu. W tym celu należy złożyć wniosek o sporządzenie aktu pełnomocnictwa w terminie do 6 października br. w Delegaturze Biura Administracji i Spraw Obywatelskich w dzielnicy, w której jest się ujętym w stałym obwodzie głosowania (dla adresu zameldowania na pobyt stały lub adresu stałego zamieszkania).
- głosować korespondencyjnie. Zamiar głosowania korespondencyjnego należy zgłosić do dnia 2 października 2023 r. Komisarzowi Wyborczemu w Warszawie I, który ma swoją siedzibę w Warszawie, przy pl. Bankowym 3/5 wejście B.

Głosowanie korespondencyjne możliwe jest tylko w kraju.

Sprawdź swoje dane

Pojawiła się usługa, która umożliwia wyborcy sprawdzenie jakie jego dane są gromadzone w CRW oraz jaki numer i adres ma obwodowa komisja wyborcza, w której będzie głosował. Usługa jest dostępna po zalogowaniu się do aplikacji webowej mObywatel (Twoje dane -> Centralny Rejestr Wyborców).

MB

Stwórzmy wspólnie
MAPĘ WARSZAWSKICH NAZW
ważnych dla nas, mieszkańców Warszawy!

**ULICA DOWÓD, A MOŻE AMBARAS?
MORDOR, ZBAWIX CZY PATELONIA?**

Są takie nazwy, które nas ciekawią, budzą w nas emocje lub wspomnienia.

Opowiedz nam o nich!
www.obserwatoriumjezykowe.uw.edu.pl

patronat honorowy
Prezydenta miasta
stolecznego Warszawy

OBSERWATORIUM JĘZYKOWE
UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

patronat honorowy
prof. Katarzyna Kłosińska
i Artur Andrus

Zapraszamy!

Zbigniew Adamczyk pisze dla nas z Francji

Pétanque – gra w bule dla milionów

W Polsce ta gra, choć bardzo prosta i przydatna w celach towarzyskich, jest stosunkowo mało znana. Może najchętniej angażują się w nią dyplomaci, bo daje okazję do rozmów na luzie, co może być przydatne w polityce. Z wielkim ukontentowaniem dowiedziałem się więc, że namiętnym „bularzem” jest między innymi redaktor naczelny „Passy”. Tym chętniej sporządziłem więc moją korespondencję.

Sławna pisarka francuska Françoise Sagan (prawdziwe nazwisko to – Quoirez) tak wspominała swoje doświadczenia z petanque:

„Jedynym moim wytumaczeniem, słabej kobiety, jest to, że urodziłam się w Cajarc, w departamencie Lot, 80 km od Brive, 50 km od Tuluz, 50 km od Cahors. Krótko: urodzić się w regionie dobrego wina, rugby oraz petanque i nie kochać tych trzech rzeczy naraz byłoby hańbą. Pamiętam moje dzieciństwo. Dziadek, wujkowie, bracia, wszyscy mężczyźni z mojej rodziny, poza ojcem, który automobilizm uważał za jedyny prawdziwy sport, w niedzielne popołudnie wybierali się do położonego tuż obok parku na tradycyjną partię petanque.

Kiedy wydorosłam, zjawiłam się w Londynie. Był rok 1961. Reprezentacja Francji w rugby zremisowała z Anglikami i to na ich terenie, co nam dawało zwycięstwo w Pucharze Pięciu Narodów! Noc skończyłam w jakimś pubie, gdzie byłam noszona na potężnych ramionach chłopców z drużyny. Nie dotykając podłogi, tańczyłam tango w ramionach Jacquesa Bouqueta, kanoniera, który pomiałał mną jak miotłą... Później wzięliśmy kąpiel w jednej z londyńskich fontann. Zaczęło świtać, kiedy dobrnęliśmy do Speakers' Corner, publicznego forum Hyde Park w dzielnicy Westminster. Moje orędzie dotyczyło wyższości gry w petanque nad cricketem. Po tym wyczynie wyrzucono mnie z Londyńskiego Klubu Eleganek. Petanque został we mnie do dziś. Jak tylko uda mi się znaleźć czas,

pojdę do mojego parku, biore kule i gram sama ze sobą, by przypomnieć sobie raz jeszcze swe dzieciństwo” – pisała Sagan.

Na swoje 18. urodziny zadebiutowała powieścią „Witaj smutku”. Stała się ikoną literatury francuskiej, symbolem wyzwolenia kobiet, jak Brigitte Bardot w filmie „Bóg stworzył kobiety”. Wszyscy kochaliśmy się w niej, jak w świętych obrazkach, wycinając po kryjomu jej fotki z „Przekroju”. Moja pocziwa mama uważała te dwie kobiety za szczyt rozwiązłości i obłożyła je domową cenzurą...

Z czym się nam kojarzy nasza odwieczna siostrzyca – Francja?

Z winem Bordeaux, bagietką, serami, Bastylą, Platinim, burdelem (pardon), placem Pigalle (najlepsze kasztany...), Polami Eliżejskimi, kogutem galijskim, Marianną, Chanelem, Pasteurem, szampanem, Wersalem, Luwrem, Napoleonem, Trzema Muszkieterami (jeden za wszystkich, wszyscy za jednego), Piaf, Lazurowym Wybrzeżem, Marią Skłodowską-Curie, łydkami żaby, Fernandem, świętem Walentyńcem (mamy swoją noc Kupały i Sobótkę), Louistem de Funes, hrabią Monte Christo, Verdun, Talleyrandem, a na koniec, obowiązkowo – z Marsylianką, którą potrafimy zanuć.

Symbole, o jakich przez lata marzyliśmy. Paryż, bukiniści nad Sekwaną. Zrobić zdjęcie na tle wieży Eiffla. Rzucić clochardowi ostatnie sous tego wieczora i usłyszeć: merci, masz piękne słowiańskie oczy. A w walizce przemyciona winylowa płytka z piosenką Serge'a Gainsbourga i Jane Birkin „Je t'aime, moi non plus”. Dziś, gdy się ma paszport w kieszeni, glob się nam skurczył. Chcąc dogonić stracony czas, odwracamy klepsydrę z piaskiem. W pościgu polykamy wszystko co nowe. Idę o zakład, że nawet w najbogatszym francuskim menu Polak nie wymieni „spécialité de la maison” – la pétanque.

Tymczasem la petanque jest grą łatwą i przyjemną. Nie wymaga specyficznej techniki. Można grać w pojedynkę albo w większej liczbie osób. Wybieramy płaski teren. Wokół stóp zataczamy krag średnicy 50 cm.

Następnie wyrzucamy przed siebie świnkę, małą drewnianą kulę, wielkości piłeczki pingpongowej. Nie bliżej niż 6 m, nie dalej niż 10.

Jak wszyscy sportowcy, wyznający ideę barona Pierre de Coubertin'a: nie zwycięstwo, lecz udział – proponujemy partię rywalowi, z którym jesteśmy pewni zwycięstwa. Rzucamy na przemian trzy stalowe kule (bule) tak, aby zatrzymały się jak najbliższe świnki. Każda najbliższa kula daje jeden punkt. Kule przeciwnika można wybijać. Grymy do trzynastu punktów. Zwycięzca partii ma pierwszeństwo gry i wybór kierunku wyrzuconej świnki.

W przypadku, gdy różnica między kulami i świnką są niewidoczne gołym okiem, kiedy poziom adrenaliny i ton konwersacji się podnosi (coś Pan ślepy, moja kula jest bliższa!), rozjemcą staje się zwykła krawiecka miarka. Attention! W chwili, gdy kula wypadnie wam przypadkowo z ręką, przypomnijcie sobie prawo Newtona i zastanówcie, czy macie pełne ubezpieczenie. Spadające żelastwo o wadze 760 gramów może pozbawić was, na przykład, palucha lewej nogi...

Najlepsi buliści i snobi posiadają kule z wygrawerowanym

świata, pięciokrotny triumfator Mundialu. Mówią o nim, że ma sokołe oko i to czucie w rękach, jakie powinien posiadać każdy porządny iluzjonista. Wybija kule z zamkniętymi oczami. W gestach i zachowaniu przypomina amanta filmowego. Może teatralnym ruchem rzucić z siebie płaszcz, nie troszcząc się, że upadnie na ziemię. Za maestro bowiem kroczy wciąż tłum wielbicieli.

Pétanque to koncentracja, kondycja fizyczna (bywają partie 4-godzinne!), zmysł taktyczny (wybijać, czy plasować), respekt dla przeciwnika (katedralna cisza przed rzutem). Świetnie dają sobie radę inwalidzi na wózkach. Polscy emeryci karmią gołębie i grają w szachy, francuscy camerades przychodzą do parku z walizką kul...

W pétanque grywa chętnie były prezydent Francji – Francois Holland, grywają senatorowie, deputowani, piłkarze profesjonalni, filmowe gwiazdy, artyści. To sport najczęściej eksplotowany w historii filmu francuskiego. Bracia August i Luis Lumiere w 1895 roku nakręcili 47-sekundowy filmik sportowy pt: „Gra w boules”. Na planie poganił aktorów: „Pośpieszcie się,

Zbigniew Adamczyk ze swoją francuską żoną Joelle.

jest, że nikt o zdrowych zmysłach, jadąc na wakacje, nie zapomni wrzucić do bagażnika swego auta walizeczki z kulami. Gdyby tego nie zrobił, stałby się ofiarą prześmiewców na polu campingowym. Teściową można przecież zapomnieć zabrać z domu. Kul do pétanque – nigdy!

Kiedy zdarzy się, że nieśczętnik przegra partię do zera (0:13), musi pocałować najbliższą pannę, przepraszam w... pupę. Tradycja ta wywodzi się z czasów jeszcze przed I wojną światową, z pewnego alpejskiego miasteczka. Legenda mówi, że Fanny, z zawodu kelnerka, znana była z dobrego serca i ochoty do pieśzcot. Każdego, który przegrał do zera, pocieszała namiętnym pocałunkiem. Do dnia, w którym mer miasteczka, chciwiec i szelma, wyszedł z założenia, że jak wszyscy, to wszyscy. Sprawy potoczyły się w zawrotnym tempie. Fanny, widząc zbliżającego się, na wpół ślepego mera, wchodzi na krzesło i obraca się tyłem. Bohaterskim gestem podnosi suknie, spuszcza koronkowe majteczki. Mer nie odróżniając poślądków od policzka, zbliża się i robi cmok. Aż echo rozeszło się po okolicznych szczytach górskich. Postępek Fanny wymaga naturalnie pryncypialnego potępienia. Salwa śmiechu towarzyszyła tak spostonowanemu merowi, który zaszył się potem gdzieś w górach i odtąd nie kandydował więcej na fotel w ratuszu.

Jest upalny, bezwietrzny wieczór. Cykadki koncertują a capella. Właśnie rozgrywam partię petanque z moją żoną, Joelle. Po każdej przegranej z sąsiadem wybieram zawsze ją... Picasso twierdził, że gra w pétanque daje mu beztronską chłopięcość. Mnie zwyczajną radość.

Ostatnio w okolicy, gdzie mieszkam, kupił rezydencję gwiazdor kina amerykańskiego Brad Pitt i od razu zaprosił sąsiadów na turniej petanque. Zwycięzca turnieju otrzyma skrzynkę dobrego wina z jego winnicy – Marc Perrin Rosé, idealnego na letnie wieczory. Kilometr dalej nabył też rezydencję inny sławny aktor George Clooney i pewnie razem z Pittem będą grywać w pétanque.

nazwiskiem, albo z wzorkami. Firma Dior wypuściła limitowaną serię kul ze złota. Ja, skromny żurnalista z Polski, używam zwykłych, stalowych kul, zakupionych w supermarkecie.

W 1907 roku niejaki Jules Huges, mieszkaniec La Ciotat, niewielkiego portowego miasteczka na obrzeżach Marsylii, rzucił po raz pierwszy kulami armatnimi do świnki, dając w ten sposób narodzinę tej grze. Informuje o tym dokładnie, pokryta patyną pamiątkowa tablica na placu w La Ciotat. Nazwa gry, pétanque, w luźnym tłumaczeniu: stopy złączone razem.

Jest to sport uprawiany dziś przez ponad 30 milionów ludzi w wszystkich kontynentach. Na Igrzyskach Olimpijskich 2012 w Londynie był dyscypliną pokazową. Ekipy 60 federacji narodowych jadą co roku na mistrzostwa świata, a na początku lipca – na Mundial Marseilles. Podczas ostatniego aż 14 tysięcy entuzjastów petanque wyznaczyło sobie rendez-vous, były w tym towarzystwie także dwie ekipy z Polski. Jak w każdej dyscyplinie, są drwale i pianiści. Prawdziwą gwiazdą jest Francuz Philippe Quitas. Przystojny niczym Adonis, dwunastokrotny mistrz

bo mamy rolę filmu tylko na jedną minutę!”

Grali Bourvil z Fernandem w nieśmiertelnym klasyku „La Cousine au Beurre” czy w „Marius et Janette” pokazanym podczas festiwalu w Cannes w 1997 roku. W filmie „Fanny” Marcela Pagnola piękna Fanny zastanawia się podczas gry: wybijać czy plasować... (tirer ou placer). Być albo nie być, jak w Hamlecie. Zaintrygowani przechodnie zatrzymują się jeden po drugim. Każdy z nich ma naturalnie odmienne zdanie. Tłum w Vieux Port w Marsylii staje się coraz liczniejszy, utrudniając ruch uliczny. Stają tramwaje i auta. Zdezorientowani i zrozpaczeni policjanci gwiżdżą na cztery strony świata. Wreszcie zrezygnowani sami przyłączają się do gapiów. Tłum dzieli się na dwa obozy. Pierwsi krzyczą: tirer! Drugi: placer!

Pétanque należy do dyscyplin umieszczonych w programie szkolnym. W college'u inicjacja odbywa się w formie zabawy kolorowymi plastikowymi kulami, ze względu na bezpieczeństwo. W liceum aż do matury jest to dyscyplina fakultatywna. Na szczęście gra ta nie została jak dotąd zarażona dopingiem. Nagrody są symboliczne,

w naturze. Gęś, butelka dobrego wina...

O popularności petanque nad Sekwaną świadczą liczby. Francuska Federacja Pétanque jest piątą pod względem zarejestrowanych dusz, ponad 350 tysięcy osób, zaraz po piłce nożnej, tenisie, judo oraz koszykówce.

Polacy, odwiedzając Francję, zapewne nieraz byli świadkami, jak w parkach, alejkach, na plażach, ulicach czy na specjalnych bulodromach dochodzi do przyjacielskich spotkań, okraszonych południowym dialektem, tzw. czaczem. Jest to śpiewny język, podparty gestykulacją, śmiechem i dowcipem. Grze towarzyszy 40-procentowy napój o wdziękowej nazwie pastis na bazie anyżu (dozwolony od lat osiemnastu). Przyznam, że nie cierpię tego zapachu. Przypomina mi zakodowaną w pamięci atmosferę aptek z lat dziecięcych, w mojej ukochanej Częstochowie. Francuzi, którzy uważają się za pepkę świata, są przekonani, że gra w petanque jest zajęciem „noble”, nobilitującym. Mężczyzna, który nie posiada tuzina kul, starannie zapakowanych w walizeczce, jest traktowany jak ktoś, kto wykroczył się od służby wojskowej (mam świadomość, że lekko przesadzam). Faktem

Gra w bule to świetna rekreacja dla osób w każdym wieku.

Wojtek Dąbrowski

JEDYNKI NA LISTACH PiS

Tuż, tuż wybory! Nie brak tematów.
Prezes ogłosił swych kandydatów.
Temat jak temat. Nie chcę wpaść w schemat,
Lecz się pojawił pewien dylemat.

Kto ma popierać wicepremiera,
Skoro jedynki to same zera?
Dla mnie jest wszystko jasne jak słońce:
To faworyci partii rządzącej!

Skład wyśmienity! Dowód niezbity,
Kto mógł się w PiSie wdrapać na szczyty.
Widocznie zero w matematyce
Ma inną wartość niż w polityce.

Przeglądam listę. Krew mnie zalewa.
Czego się można po nich spodziewać?
Oczom nie wierzę. Przyznam się szczerze,
Że jestem ciekaw, kto ich wybierze?

© MKWD (Muzyczny Kabaret Wojtka Dąbrowskiego)

MKWD zaprasza na kolejną (25) miesięcznicę (spotkanie autorskie) w poniedziałek 11 września o godz. 18 w restauracji Winowajcy Roku (Ursynów, ul. Romera 4b, w parku obok tężni).

W prawo czyli w lewo

Czas do szkoły!

Na ulicach znów zaroilo się od dzieci i młodzieży w uczniowskich strojach. Oznacza to, że rozpoczął się rok szkolny. Maluchy z nowymi plecakami zmierzają do szkoły w asyście rodziców albo opiekunów. W tym roku wyjątkowo uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego wypadł nietypowo, bo czwartego września. Ta drobna różnica w stosunku do lat ubiegłych nie ma większego znaczenia, bowiem program nauczania i tak nie ulega zmianie. Największym przeżyciem rozpoczęcia nowego roku szkolnego jest oczywiście dla pierwszoklasistów. Te dzieci, które chodziły do żłobków i przedszkoli są już częściowo wdrożone w rytuał porannego wstawania i przebywania przez dłuższy czas w gronie rówieśników i opiekunów, a najczęściej opiekunek. Ci z maluchów, którzy dopiero zaczynają próbę asymilacji w grupie będą mieli znacznie trudniejszą drogę do adaptacji w nowych dla nich warunkach.

No cóż, przez całe życie stajemy przed nowymi wyzwaniami. Trzeba się do tego przygotować. Najlepszym sposobem jest stopniowe wdrażanie się do nowych obowiązków. Jak wspominałem wcześniej najlepszym sposobem na to jest przygotowanie przedszkolne, zerówka, która jest czymś pośrednim między przedszkolem a szkołą.

Jednym słowem, zaczęło się. Malcy, którzy rozpoczęli w miniony poniedziałek swoją przygodę ze szkołą najprawdopodobniej już nigdy nie zejda z drogi do dalszej edukacji. Jak wiemy i jak pokazuje doświadczenie ostatnich lat, kiedy to uczyliśmy się do momentu ukończenia szkoły dawno już minęły. Dziś nawet tytuł doktora, czy profesura nie zwalniają z obowiązku dalszego zdobywania wiedzy. Każdy musi poszerzać swoją wiedzę i umiejętności, jeśli chce pozostać konkurencyjny w swoim fachu. Może z niemiecką brzmiące słowo „fach” nie dla wszystkich jest już zrozumiałe więc lepiej zastąpić je słowem „zawód”, „zajęcie”. Nawiasem mówiąc, wiele naleciałości z innych języków, a zwłaszcza z niemieckiego wyszło już z użycia. Konia z rzedem temu, kto wie co to takie: bukfel, sztamażka, czy popularna i dziś wasserwaga? Jeszcze dla starszych pokoleń były to nazwy w pełni zrozumiałe. Używano nie tylko nazw ale też same przedmioty były używane na co dzień. Przyczyna była prosta - niemal każdy w mniejszym lub większym stopniu musiał umieć coś naprawić, lub poprawić w swoim otoczeniu. Przedmioty, które nas otaczały nie były wytwarzane na tak masową skalę jak dziś. Miały służyć nie tylko nam, ale też naszym dzieciom i wnukom. Obecne czasy to zalew masowej produkcji w każdej dziedzinie. Nawet sprzęty gospodarstwa domowego jak: pralki, lodówki, odkurzacze, miksery, malaksery i cały ten mniej lub bardziej wykorzystywany zestaw urządzeń ma ściśle określony okres przydatności. Najczęściej trwa on do końca gwarancji na dany produkt. Potem nie opłaca się go naprawiać, lepiej więc kupić nowy. I tak dalej, sytuacja się powtarza, a producenci i handlowcy zacierają z satysfakcją ręce.

Trudno się dziwić, że szerokokorozumianym młodym dawne nazwy dawniejszych narzędzi albo kojarzą się słabo, albo nie kojarzą się z niczym. Dawniejszy hebel dziś zastąpił strug do drewna, a śrubstak mylnie brany za śrubokręt, czy też wkrętak, to w rzeczywistości małe imadło, coś w rodzaju uchwyty do przytrzymywania obrabianych przedmiotów. Łatwiej byłoby jeszcze młodzieży „rozkminić”, co to takiego szpryca - używając języka młodzieżowego? Niektórzy i dziś mają do czynienia ze szprycowaniem. Szprycują się lub kogoś innego. Chodzi oczywiście o strzykawkę, ale też o czynność, do której jest ona używana zgodnie z przeznaczeniem. Zostawmy jednak na boku problemy tego rodzaju, bo nie one są tematem dzisiejszego felietonu.

Wracając do początku roku szkolnego chcę powiedzieć, że widok dzieci i młodzieży maszerujących do na nowo otwartych szkół zawsze mnie wzrusza. Nie chodzi o jakiś sentymentalizm, ale raczej o to, że przed tymi rozpoczynającymi swoją przygodę z nauką młodymi istotami tak wiele nowych rzeczy i zagadnień, które muszą wykuć, cz też przyswoić. Z tyłoma problemami muszą się uporać, a najważniejsze to dokonanie właściwego wyboru, co do dalszej edukacji. Od tej decyzji będzie zależało ich dorosłe życie.

Na szczęście, żyjemy w czasach, w których dzieci i młodzież idąc do szkoły nie muszą z przerażeniem spoglądać na niebo szukając wrogich samolotów ostrzeliwujących miasta i wioski, czy zrzucających bomby na głowy mieszkańców i niszcząc wszystko dokoła. Dziś dzieci mogą oczekiwać nowych znajomości, ciekawych wykładów, bezpłatnych pomocy naukowych np. laptopa dla czwartoklasistów. I tak powinno być. Niech to trwa przez następne pokolenia i będzie tylko lepiej. Uczącej się nauczycielom, młodzieży i dzieciom zaczynającym naukę pozostaje życzyć samych sukcesów i jak najwięcej powodów do uśmiechu.

Miroslaw Miroński

Nauka segregacji podczas „Lata w mieście”

Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m.st. Warszawie od ponad dwóch lat realizuje autorski cykl bezpłatnych warsztatów ekologicznych dla dzieci i młodzieży pod nazwą „Mini wysypisko”.

Zajęcia są połączeniem nauki i zabawy wokół prawidłowej segregacji odpadów komunalnych, ich zagospodarowania i zalet recyklingu. W trakcie wakacji edukatorzy z MPO przeprowadzili spotkania w ramach miejskiej akcji „Lato w mieście” dla ponad tysiąca dzieci.

Warsztaty edukacyjne MPO Warszawa przez całe wakacje były realizowane w szkołach w ramach akcji „Lato w mieście”. Edukatorzy miejskiej spółki kontaktowali się z koordynatorami letniej inicjatywy, aby na bieżąco planować praktyczne zajęcia z segregacji odpadów komunalnych w różnych lokalizacjach.

- W lipcu i sierpniu udało nam się przeprowadzić spotkania w ponad 20 przedszkolach i szkołach podstawowych. Dzięki temu podczas „Lata w mieście” najważniejsze zasady, dotyczące domowej segregacji odpadów

komunalnych, poznało ponad 1 200 dzieci – mówi Paweł Grabczak z zespołu prasowego MPO Warszawa.

Uczestnicy zajęć za każdym razem otrzymywali praktyczne upominki, które mają wspierać ich postępy w zakresie segregacji. W ich ręce trafiały bowiem dziesięciopaki papierowych toreb na bioodpady, które opatrzone obwolutą informacyjną na temat tej frakcji.

- To jest rewelacyjny pomysł! Takie woreczki to namacalna pomoc i zachęta do tego, by coś sa-

modzielnie zmienić. My z pewnością skorzystamy w domu, bo akurat z bioodpadami mamy największy kłopot – tłumaczy Magdalena, mama uczestnika „Mini wysypiska” ze Szkoły Podstawowej nr 306 na Bemowie.

„Mini wysypisko” to cykl warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży autorstwa edukatorów z MPO Warszawa. Dzięki zaimprovizowaniu rekwizytowego, małego wysypiska odpadów uczniowie mają okazję sprawdzić się podczas ich segregowania. To nauka pracy w grupie, trening odpowiedzialności, ale przede wszystkim kształtowanie przekonania, że troska o środowisko jest bezcenna i każdy może pozytywnie zmienić swój kawałek świata. Im wcześniej uczniowie poznają zasady segregacji, tym łatwiej będzie im wypracować konkretne nawyki w przyszłości oraz przekazywać tę wiedzę innym, również dorosłym. Aktualne informacje, możliwości zapisów i relacje z warsztatów można znaleźć na profilu FB „Mini wysypiska”.

mpo.com.pl

Nie bądź obojętny wobec przemocy...

Od 1 września rusza kampania „Sztuka reagowania na przemoc”. Motywem przewodnim akcji jest sygnalizowanie przemocy domowej i wołanie o pomoc. Kampania dotyczy głównie trzech grup osób zależnych, czyli dzieci, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy mieszkańców Warszawy na sytuacje doznawania przemocy domowej przez osoby zależne.

- Zjawisko przemocy w rodzinie niestety nadal występuje, a dodatkowo w ostatnich latach epidemia i związana z nią izolacja zwiększała ryzyko wystąpienia agresywnych zachowań wobec członków rodziny. Trudną sytuację potwierdzają organizacje i stowarzyszenia, działające na rzecz osób doświadczających przemocy w domach – mówi zastępczyni prezydenta m.st. Warszawy Aldona Machnowska-Góra. - M. st. Warszawa stale świadczy pomoc osobom uwikłanym w przemoc domową. Mamy nadzieję, że również i ta kampania zaprocentuje większą wrażliwością na losy drugiego człowieka, zwłaszcza, jeśli pomocy potrzebuje dziecko, osoba z niepełnosprawnością czy senior. Ze przełoży się to na reagowanie w sytuacjach, gdy komuś dzieje się krzywda – dodaje wiceprezydentka.

Kampania promuje międzynarodowy znak zamykanej dłoni „Pomóż mi”. To symbol, który powinien być rozpoznawany przez ogół społeczeństwa oraz powszechnie znany osobom doświadczającym przemocy. Jest dyskretnym sygnałem, który wysłała się do kogoś znajomego lub

całkowicie obcej osoby informując o tym, że jest się osobą doświadczającą przemocy. Znak „pomóż mi” to wezwanie o pomoc, zrozumiałe na całym świecie. Kampania wzywa do działania i niezwłocznego dzwonienia pod nr 112 w przypadku zobaczenia takiego znaku.

Rozpoczęcie kampanii planowane jest na 1 września 2023 r. Pierwsze działania to ekspozycja grafik w przestrzeni publicznej. Kolejne to emisja spotów w komunikacji miejskiej, przekazy w Internecie oraz mediach społecznościowych. Kampania obejmuje swoim zasięgiem całą Warszawę.

Według danych z procedur Niebieskiej Karty prowadzonych przez stołeczne Zespoły Interdyscyplinarne w 2022 r. w Warszawie, liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie wyniosła 6 467 osób – w tym 2 939 to dzieci, 2 916 to kobiety. Odnotowywany jest ciągły wzrost liczby

osób doświadczających przemocy, który w 2022 r. zwiększył się o 4, 37% w stosunku do 2021 r. Natomiast liczba osób stosujących przemoc przekroczyła w 2022 r. 4 tysiące osób. Zauważalnie wzrosła liczba zgłoszeń telefonicznych i mailowych od osób potrzebujących pomocy. Narazone na przemoc mogą być szczególnie osoby z niepełnosprawnością oraz seniorzy i seniorzy, którzy często pozostają w izolacji i są zależni od innych członków rodziny.

- Sztuki reagowania, w szczególności, kiedy jesteśmy świadkami przemocy może nauczyć się każdy z nas, jeżeli widzi lub słyszy, że ktoś inny jest krzywdzony i potrzebuje pomocy. W takiej sytuacji zawsze należy dzwonić na numer alarmowy 112 – mówi zastępczyni dyrektora Biura Pomocy i Projektów Społecznych m. st. Warszawy Marlena Muszyńska.

Dzisiaj jest Wtorek 06 listopada 2012. Imieniny Feliksa, Leonarda, Melaniasza

PASSA
TYGODNIK SĄSIADÓW

WWW.PASSA.WAW.PL

ZAPRASZAMY

DO ODWIEDZENIA NASZEGO PORTALU

Zapomniane warszawskie zwycięstwo...

„Ostatni to raz zaświeciło pogodnie słońce nad bliską skonaną nieszczęsną Ojczyzną moją: odtąd tylko same klęski i smutki”

Julian Ursyn Niemcewicz 8 IX 1794

Prof. dr hab.
Marian Marek Drozdowski
(Instytut Historii PAN)

Żeby nie wspominać głównie naszych klęsk militarnych, warto powrócić do skutecznej obrony Warszawy przed wojskami rosyjskimi i pruskimi, czego dokonano w 1794 pod dowództwem Tadeusza Kościuszki.

Kalendarium obrony Warszawy 10 VII-8 IX 1794

10 VII 1794

- Monarcha pruski Fryderyk Wilhelm II prowadził osobiście, traktem na Raszyn, pierwszy rzut armii pruskiej na Warszawę. Prusacy ostatecznie zgromadzili 40 batalionów piechoty, 60 szwadronów jazdy i 100 dział – blisko 30 tys. żołnierzy. Liczba ich zmalała później, w wyniku chorób, dezercji i strat w konfrontacji z Wojskiem Polskim do 18 tysięcy. Ciężką artylerię miały zapewnić dostawy pruskie z Grudziądza.

- Naczelnik Tadeusz Kościuszko przybywa do stolicy. Jego plan obrony Warszawy opierał się w lipcu 1794 roku na pięciu rozbudowanych ośrodkach, utrzymujących ze sobą łączność wzrokową i na stosownym współdziałaniu. Swoją dywizją, liczącą 10 tys. żołnierzy, obsadził Mokotów. Dywizja gen. Zajączka w sile 5300 ludzi stanęła na Czystem, mając wysunięty posterunek w Rakowcu. Dywizja gen. Mokronowskiego, w sile 5200 żołnierzy, zajęła pozycję między Bielaniami a Mokotowem, z wysuniętym posterunkiem w Młocinach. Prócz tego Kościuszko stworzył dwie samodzielne grupy operacyjne. Pierwsza, licząca 3 tys szabel i bagnatów gen. Dąbrowskiego, ochraniała taborzy w obozie czerniakowskim. Druga, mniejsza, pod dowództwem wicebrigadiera Różnickiego z oddziałem milicji miejskiej zajęła stanowisko pod Wilanowem, by osłaniać Warszawę od południa.

- Rozmowa Tadeusza Kościuszki w towarzystwie prezydenta Warszawy Wyssogoty-Zakrzewskiego z królem Stanisławem Augustem Poniatowskim, który uzalał się na opieszałość Rady Najwyższej Narodowej w utrzymaniu porządku w stolicy. Domagał się zezwolenia na opuszczenie stolicy, dodając: „Jeśli zginąć to z Panem i Radą”. Kościuszko zapewnił monarchę, że może się czuć bezpiecznie w Warszawie,

12 VII 1794

- Kościuszko domaga się od Rady Narodowej Najwyższej szybkiego ukarania „hersztów”, którzy lud do gwałtów i występków poduszczali.” 28 czerwca 1794 roku.

13 VII 1794

- Prusacy, wspomagani przez rosyjski korpus Iwana Fersena, liczący ponad 10 tysięcy żołnierzy, zajęli pozycję między Wawrzyszewem a Szczęśliwicami z kwaterą główną Fryderyka Wilhelma II we Włochach. Stanowiska Rosjan ciągnęły się od Rakowca przez Okęcie, Służewiec po Wisłę. Nieprzyjaciel dysponował 40 tys. żołnierzy i 190 armatami.

Przez następne dni po obu stronach frontu trwały intensywne prace fortyfikacyjne. Nieprzyjaciel gromadził faszynę i zbijał drabiny, sposobiąc się do szturm. Polacy spalili szańce, kopali okopy i szykowali armaty.

- Alarm bojowy na szanich Warszawy, dzielnie bronionych przez ludność cywilną, organizowaną przez prezydenta miasta Wyssogotę Zakrzewskiego. Jego reakcją na rosnące ceny produktów żywnościowych był uruchomienie Deputacji Ratunkowej, pod przewodnictwem ks. Onufrego Kopczyńskiego, niosącej pomoc bezdomnym, kobietom z dziećmi i rannym.

- Gen. Jakub Jasiński, odsunięty od dowództwa sił powstańczych na Litwie przez Naczelnika, przybywa do Warszawy.

19-20 VII 1794

- Nieudany szturm rosyjski na Wilno. Dzięki obrońcom Ostrej Bramy, młodym oficerom i ludności cywilnej zakończony polskim sukcesem.

22 VII 1794

- Katarzyna II skierowała note do dworów Prus i Austrii z propozycją „ugaszenia ostatniej iskry pożaru” w Polsce, to jest likwidacją państwa polskiego. Prusy i Austria przyjęły tą propozycję. Tegoż dnia w Paryżu spadła głowa M. Robespierre’a. Władze przejęli termidorianie, zwolennicy zawarcia pokoju z Prusami, krytykujący Kościuszkę za zbytne umiarkowanie, które ich zdaniem uzasadniało brak pomocy dla polskiej insurekcji.

24 VII 1794

- Najwyższy Sąd Kryminalny skazuje na karę śmierci obwinionych o udział w zaburzeniach i samosądach 28 czerwca 1794 r.

25 VII 1794

- Ponowna rozmowa Kościuszki z królem Stanisławem Poniatowskim, który domagał się od Naczelnika wzmocnienia straży wokół Zamku Królewskiego oraz rezydencji obcych dyplomatów w Warszawie. Kościuszko odmówił wydania paszportów i zezwoleń na wyjazd członkom rodziny królewskiej, zapewniając króla, że nie grozi mu żadne niebezpieczeństwo.

26 VII 1794

- Powstańcy kurlandzcy odbijają Libawę z rąk wojsk rosyjskich.

27 VII 1794

- Początek ciężkich walk o Wolę z wojskami pruskimi. Gen. Zajączek, któremu podlegał ten rejon, próbował bezskutecznie odzyskać utracone pozycje w kontrataku piechoty i kawalerii, wieczorem lustrował ten odcinek frontu Kościuszko i rozkazał milicji miejskiej pozostać na noc

przy okopach. Otrzymał on od posłańca rosyjskiego, gen. Chruszczowa, prośbę o umożliwienie jego żonie i żonom oficerów rosyjskich opuszczenia Warszawy. Prośba ta została spełniona i z wdzięcznością przypomniana ciężko rannemu Naczelnikowi w Zamku Maciejowickim.

- Upadek władzy jakobinów we Francji.

- W lipcu i w dalszych miesiącach obrony Warszawy w czasach Insurekcji Kościuszkowskiej artyści i rzemieślnicy Warszawy opracowywali i wydawali srebrne broszki z okolicznościową sentencją „Tadeusz Kościuszko Najwyższy Naczelnik Siły Zbrojnej Narodu Polskiego. Wolność. Całość. Niepodległość”.

2 VIII 1794

- Pruski generał Wilhelm F.K. Schwerin wzywa generała Józefa Orłowskiego aby zgłosił gotowość kapitulacji Warszawy. Gen. Orłowski (1742-1807) był w tym czasie Komendantem miasta Warszawy oraz siły zbrojnej Księstwa Mazowieckiego. Należał do przyjaciół Kościuszki. Wyróżnił się jako organizator armii powstańczej, produkcji zbrojeniowej szkolnictwa poborowych i kierownik budowy umocnień obronnych stolicy.

- Udany wypad gen. Jana Henryka Dąbrowskiego na Augustówkę i Kępę Zawadowską.

3 VIII 1794

- Nasiliła się działalność artylerii pruskiej przeciwko obrońcom Warszawy.

6 VIII 1794

- Rada Najwyższa Narodowa odrzuciła wezwanie Prusaków do kapitulacji. Wcześniej zrobili to gen. Orłowski i król Stanisław August Poniatowski.

8 VIII 1794

- Prymas Polski Michał Poniatowski wystosował do duchowieństwa list pasterski o modły za pomyślność powstania. Ustalił on także kolejność modłów w tej sprawie w kościołach warszawskich. Naczelne dowództwo powstania wydało instrukcje o zadaniach kapelanów wojskowych w czasie walk powstańczych. Mieli świecić przykładem dla żołnierzy i oficerów, dbać o ich morale i zachęcać do ofiarnej, odważnej służby.

9-10 VIII 1794

- Udany wypad księcia Józefa Poniatowskiego na Góry Szwedzkie (dzisiejsze Bemowo) zakończony zniszczeniem 5 baterii pruskich ostrzeliwujących Warszawę.

12 VIII 1794

- Kapitulacja Wilna źle dowodzonego przez gen. Chlewińskiego. Naczelnik Kościuszko zarządził areszt domowy i śledztwo, przerwane po klęsce pod Maciejowicami.

18 VIII 1794

- Pogrzeb Prymasa Polski księcia Michała Poniatowskiego, brata królewskiego, który na zarzuty, że pomaga wrogowi, odpowiedział samobójczą śmiercią.

19-20 VIII 1794

- Utworzenie na mocy zarządzenia T. Kościuszki w miejsce zawieszono Sąd Kryminalny Księstwa Mazowieckiego – Sąd Kryminalny Wojskowy, którego prezesem został gen Józef Zajączek.

25 VIII 1794

- Wznowienie ostrzeliwania Warszawy przez ciężką artylerię pruską

- „Gazeta Rządowa”, redagowana przez ks. F. Dmochowskiego, publikuje dokument z 1773 r. sugerujący, że król Polski pobierał pensję od ambasadora rosyjskiego. Replika Stanisława Augusta Poniatowskiego: „Pensji nigdy nie brałem od żadnego zagranicznego rządu”. Król wyjaśnił, że otrzymał należność za dostarczenie zboża dla armii rosyjskiej w czasie wojny siedmioletniej. Kościuszko, po rozmowie z królem, napisał, że informacja „Gazety Rządowej” jest „nieprzyzwoita” i polecił jej ogłoszenie wyjaśnień monarchy. Radykalni polscy republikanie (jakobini) często upowszechniali opinie, odmniemanie i plotki o braku lojalności całej rodziny Poniatowskich wobec Naczelnika Kościuszki. Najostrzej krytykowany Prymasa, zarzucając

znajdujące się po prawej stronie Woli. Jego oddział, składający się z piechoty i kosynierów, liczący ponad 200 osób zlikwidował posterunki pruskie, a następnie zagwoździł 8 armat i 1 haubicę. Prusaków zginęło ponad 200 Polaków.

31 VIII 1794

- Odzyskanie Wawrzyszewa przez dywizję księcia, Józefa Poniatowskiego, przy aktywnym udziale oddziału nowo mianowanego generała, Franciszka Rymkiewicza.

- Na przełomie sierpnia i września 1794, według informacji dyplomaty saskiego Johanna J. Patza, było już 20 tys. powstańców wielkopolskich. Lokalne garnizony pruskie nie mogły sobie poradzić z powstańcami, którzy zajęli Włocławek i inne mia-

wyższą wdzięcznością i uczuciem odbieram pochlebne dla mnie wyrazy Najwyższej Rady Narodowej. Cieszę się z każdym dobrym obywatelem z oswojonego stolicy od wojsk nieprzyjacielskich, ale nie przypisuję tego (sobie p. m.), tylko Oparzności, męstwu żołnierza polskiego, Obywatelów Warszawskich gorliwości i odwadze, staraniom Rządu... Zatrudnienia moje nie pozwalają być z Wami godni mężowie. Śmiem ufać, że ten Bóg, który stolicę uwolnił, uwolni i Ojczyznę, wtenczas już jako obywatel, nie jako urzędnik Bogu dzięki składać (będę p. m.) i powszechną ze wszystkimi radość dzielić będę.”

- Uroczyste nabożeństwa w kościołach Warszawy wszystkich wyznań z okazji zakończenia ob-

Pomnik Kościuszki w Chicago, wikipedia.

mu współpracę z Prusakami, nie podając żadnych wiarygodnych dokumentów.

26 VIII 1794

- Ponowne opanowanie Gór Szwedzkich przez Prusaków, bronionych przez dywizję marymoncką księcia Józefa Poniatowskiego, podczas jego nieobecności w punkcie dowodzenia. Polacy stracili dwie warownie i osiem dział. Po powrocie na plac boju, mimo aktywnego zaangażowania w wir walki, utraconych pozycji nie zdołali odzyskać. Radykalowie zaczęli upowszechnić plotkę o „nowej zdradzie” Poniatowskich. Kościuszko polecił Poniatowskiemu, by przekazał dowództwo nad dywizją gen. J. H. Dąbrowskiemu. Później miał on ośłaniać pod Kamieniem przejście dywizji Dąbrowskiego do Wielkopolski.

28 VIII 1794

- Bitwa o Powązki. Kościuszko osobiście, na czele regimentu Kilińskiego, prowadził skuteczny kontratak na Prusaków. Straty Prusaków wynosiły: 87 zabitych, 347 rannych i 37 wziętych do niewoli. Wśród poległych 60 polskich żołnierzy znajdował się por. Antoni Kołłątaj – bratanek Hugona Kołłątaja

- Powstańcy kurlandzcy opuszczają Libawę, co prowadzi do załamania się powstania w Kurlandii i zemsty szlachty niemieckiej, wiernej Rosji, na powstańcach, szczególnie chłopskiego pochodzenia.

30 VIII 1794

- Wypad gen Józefa Zajączka z Czystego na baterie pruskie

sta, zatopili po 28 sierpnia pruski transport amunicji i artylerii, który wyruszył z Grudziądza w kierunku Warszawy.

2 IX 1794

- Na wieść o sukcesach powstańców wielkopolskich król Prus, po dyskusji z generalicją, wycofał się z zamiaru szturmowania Warszawy.

3 IX 1794

- Przybyli do Kościuszki z Wielkopolski obywatele Hofman i Bukowski, donosząc mu, że prawie wszystkie powiaty powstały i odbyło się już kilka starć z Prusakami, a Mniewski, kasztelan kujawski pochwycił na Wisłę wysłany z Grudziądza wielki transport amunicji.

6-9 IX 1794

- Odwrót Prusaków, a za nimi Rosjan spod Warszawy. Wojska pruskie odchodziły w Rejon Raszyna, wojska rosyjskie ruszyły ku Piasecznu.

- Rada Najwyższa Narodowa, w liście do Naczelnika pisała: „Ukróciłeś dumę i siłę tego nieprzyjaciela, który z taką nastawiającą groźbą, z hańbą chciwych zamiarów odstąpić musiał. Zna aż nadto Rada wielkość Twoich trudów, Najwyższy Naczelniku, które w obronie tej stolicy poniosłeś. Dlatego nie może nie oświadczyć Ci tej najwyższej wdzięczności i szacunek, którym cała ta stolica jest przejęta i którego skutki aż nadto są ważne dla całego powstającego narodu.”

7 IX 1794

- W odpowiedzi na ten list Kościuszko zaznaczył: „Z naj-

ważniejszą wdzięcznością i uczuciem odbieram pochlebne dla mnie wyrazy Najwyższej Rady Narodowej. Cieszę się z każdym dobrym obywatelem z oswojonego stolicy od wojsk nieprzyjacielskich, ale nie przypisuję tego (sobie p. m.), tylko Oparzności, męstwu żołnierza polskiego, Obywatelów Warszawskich gorliwości i odwadze, staraniom Rządu... Zatrudnienia moje nie pozwalają być z Wami godni mężowie. Śmiem ufać, że ten Bóg, który stolicę uwolnił, uwolni i Ojczyznę, wtenczas już jako obywatel, nie jako urzędnik Bogu dzięki składać (będę p. m.) i powszechną ze wszystkimi radość dzielić będę.”

- Uroczyste nabożeństwa w kościołach Warszawy wszystkich wyznań z okazji zakończenia ob-

8 IX 1794

- Kościuszko zleca dywizji gen. J. H. Dąbrowskiego marsz do Wielkopolski w celu wsparcia insurekcji i mianuje Józefa Wybickiego doradcą generała i organizatorem polskiej administracji na terenach wyzwolonych przez powstańców wielkopolskich.

Prof. Stanisław Herbst wybitny, znawca dziejów nowożytnych aczelnika w obronie Warszawy: „Obrona Warszawy stanowiła najbardziej oryginalne i nowatorskie przedsięwzięcie Kościuszki”. Była to pierwsza w historii nowożytnej wojskowości „inżynierska obrona stolicy”, w której zostały wykorzystane wszystkie możliwości, począwszy od ukstałowania terenu, a skończywszy na wywołaniu energii mas ludowych. Kościuszko był autorem planu obrony Warszawy i osobiście dopilnowywał jego realizacji. Sprawność organizacyjna Naczelnika budzi tym większy podziw, jeśli się zważy, że wszystkie decyzje podejmował on sam. Nawet Komendant Warszawy gen. Orłowski był faktycznie tylko wykonawcą rozkazów Kościuszki. Naczelnik nie tylko wydawał dyspozycje komendantom dywizji i załączenia Radzie Najwyższej Narodowej oraz nagradzał i awansował żołnierzy, ale także troszczył się o wyżywienie i umundurowanie wojska; ustalił m. in. normy prowiantowe dla żołnierza. Martwiąc się, że wielu żołnierzy jest „gołych jak Adamy”, zaapelował do RNN o zorganizowanie zbiórki butów, koszul, płaszczy i derek na konie.”

**TANI SERWIS
KOMPUTEROWY**
18 zł/h, 24 h
Dojazd 0 zł
506 480 505

KUPNO-SPRZEDAŻ

**ANTYKWARIAT KUPI
ZA GOTÓWKĘ**
ANTYKI, OBRAZY, SREBRA,
MILITARIA I INNE
UL. DĄBROWSKIEGO 1
22 848-03-70 601-352-129

ANTYCZNE meble, obrazy,
srebra, platery, odznaczenia, szable,
książki, pocztówki, 504 017 418
DREWNO opałowe,
602 770 361; 791 394 791

LOKALE

BEZPOŚREDNIO kupię
trzykójkowe, 511 642 709

NAUKA

HISZPAŃSKI, 507 087 609
MATEMATYKA, FIZYKA,
691 502 327

POGRZEBOWE

NAGROBKI
już od 3999 zł
22/214 06 31
RATY 500 290 360
EKSPOZYCJA
Wólka Węglowa
ul. Palisadowa 15

**OPIEKA
NAD GROBAMI**
tanio i solidnie
500 336 607

USŁUGI

AA GLAZURA, terakota,
remonty, 794 781 765
ANTENY TV SAT. Profesjonalne
usługi RTV. Zadzwoń 501 700 315
BEZPYŁOWE cyklinowanie,
malowanie, gładzie 22 756 57 63,
502 093 588

CYKLINOWANIE bezpyłowe,
układanie, 695 843 473
DEZYNSEKCJA, skutecznie,
22 642 96 16

DOCIEPLANIE budynków,
poddaszy, mycie i malowanie
elewacji, podbitka, 25 lat
doświadczenia, 501 624 562

DOCIEPLANIE budynków,
szybko, tanio, solidnie,
502 053 214

ELEKTROINSTALACJE,
remonty, awarie, domofony,
pomiar, 501 372 094

GAZ, HYDRAULIKA,
513 965 304

HYDRAULIK, pełen zakres,
601 81 85 81

KOMPUTERY - pogotowie, ul.
Na Uboczu 3, tel. 22 894 46 67,
696 37 37 75

MALOWANIE, 722 920 650
MALOWANIE, hydraulika,
remonty, 501 050 907

NAPRAWA LAPTOPÓW
ELEKTRONIKA KOMPUTERY
CENTRUM SERWISOWE
ul. Meander 2 A

668 108 222

**NAPRAWA SPRZĘTU
AUDIO-TV-VIDEO**

**SONY, PANASONIC,
LG, SAMSUNG
I INNE**

ul. Meander 2 A
668 108 222

pon.-pt. 11-19, sob. 10-14

**NAPRAWA
MASZYN DO SZYCIA**

DOJAZD GRATIS
tel. (022) 844 81 58

NAPRAWA 24h
chłodnie
lodówki
kostkarki
do lodu
603-584-876

NAPRAWA lodówek,
602 272 464
NAPRAWA lodówki, pralki,
502 562 444

NAPRAWA pralek
BOSCH, SIEMENS,
WHIRPOOL, itp.,
22 644 52 59, 501 122 888

REMONTY, budowlane,
ogrodzenia, 513 137 581

ROLETY, plisy,
moskitiery, żaluzje, producent,
602 380 218

Tusze, Tonery

Oryginalne, Zamienniki, Regeneracja

**BEZPŁATNA
DOSTAWA
DO FIRM**
na Ursynowie!

tel. 22 208 00 00 ul. Meander 2a, Pasaż Natoliński

STOMATOLOGIA

- stomatologia zachowawcza dorośli i dzieci
- protetyka
- ortodoncja
- chirurgia - implanty
- protezy natychmiastowe
- ekspresowe naprawy protez
- leczenie kanałowe pod mikroskopem
- pantomogram

KAL-DENT

PEŁNY ZAKRES

ul. Miklaszewskiego 9
☎ (22) 641 22 77,
☎ (22) 446 55 91

ul. Pileckiego 132
☎ (22) 894 58 68
● RTG

www.kaldent.pl

pon.-pt. 9-19, sob. 9-13
KARTA STAŁEGO PACJENTA - BONIFIKATY

STOLARSTWO, 505 935 627
WIERCENIE, 602 380 218

**TANIEC
DLA ZDROWIA**
zapraszamy
poniedziałek
11.IX.2023
godz. 11:00
Dom Sztuki,
ul. Wiolinowa 14

BANERY
**WYKLEJANIE
SZYB I WITRYN**
TABLICE
606 528 720

Nowe miejsce, stare zasady

Nagrodę za rozwiązanie otrzymuje **Artur Kowalski**
Odpowiedzi proszę zgłaszać telefonicznie 22 648-44-00
we wtorek między godz. 12.00 a 12.30.
Nagrodę można odebrać w środę w godzinach 11-20.

		7	4	8			
		9			3		7
1	3		7	6			
7	3						9
4	5				7		1
	9				8		5
				5	2		6
	2	6			9		
				3	4	2	

6	5	8					3
		7					
9	2		1			5	
		8	9	3			
3			6		7		1
				1	8	2	
		1			5		8
						4	
8				9	3		6

Kronika Stróżów Prawa

**Ojciec i syn odpowiedzą
za uszkodzenie szyby**

Policjanci z wydziału wywiadowczo-patrolowego dokonali zatrzymania 3 mężczyzn, którzy po awanturze w jednym ze sklepów przy ul. Woronicza dokonali uszkodzenia szyby. Najpierw zaczęli przechodniów, później stali się bardziej agresywni. Kiedy zainteresowali pracownicy sklepu – uciekli.

Wieczorem, około godziny 19.00, policjanci otrzymali zgłoszenie o uszkodzeniu mienia w jednym ze sklepów przy ul. Woronicza. Po niezwłocznym dotarciu na miejsce dowiedzieli się, że w zdarzeniu brało udział trzech mężczyzn. Awantura rozpoczęła się, gdy jedna z przechodniów zwróciła uwagę mężczyznom na ich nieodpowiednie zachowanie. Kiedy jeden z nich zareagował agresją, kobie-

ta przestraszyła się i uciekła do pobliskiego sklepu. W jej obronie stanęli pracownicy, jeden z nich nakazał napastnikowi wyjść, doszło między nimi do szarpaniny, wtedy agresor wybiegł z lokalu, gdzie czekało na niego dwóch kolegów. Jeden z nich wyjął pałkę teleskopową, podał ją drugiemu mężczyźnie, a ten z impetem uderzył w szybę powodując jej uszkodzenie. Mężczyźni oddalili się, jednak przybyli na miejsce policjanci ustalili ich wizerunek, co pozwoliło na szybkie zlokalizowanie wszystkich awanturników. Oprócz 34-latką i 31-latką w zdarzeniu brał udział nieletni. Jak się później okazało był synem jednego z agresorów. Wszyscy zostali zatrzymani i przewiezieni do komendy przy ul. Malczewskiego. Wartość uszkodzenia szyby wyceniono na 2000 złotych.

Jeden z mężczyzn już usłyszał zarzuty, za które może zostać skazany na 5 lat więzienia. Niewykluczone, że sąd zobowiąże go do naprawienia wyrządzonej szkody oraz pokrycia kosztów naprawy. Postępowanie w tej sprawie nadzoruje młotowska prokuratura.

Nieletniego również zatrzymanie zachowanie. Kiedy jeden z nich zareagował agresją, kobie-

mentacji, został przesłuchany w charakterze nieletniego sprawcy czynu karalnego. Wkrótce 14-latek, któremu policjanci przedstawili zarzut za popełnione przestępstwo stanie przed sądem rodzinnym i nieletnich, który może zastosować środki wychowawcze i poprawcze.

Wtargnęli do cudzego lokalu

Dzielnicy z komisariatu na Ursynowie zatrzymali dwóch mężczyzn podejrzanych o naruszenie miru domowego. Z informacji wynika, że 36-latek i 49-latek bezprawnie zajęli je-

den z pawilonów handlowych przy ulicy Rodowicza „Anody”. Stałtard trafili prosto do policyjnej celi.

Rankiem policjanci z komisariatu na Ursynowie otrzymali zgłoszenie o tym, że w jednym z pawilonów handlowych przebywają osoby, które nie są do tego uprawnione. Po dotarciu na miejsce ujawnili dwóch mężczyzn, którzy poprzez pokonanie zabezpieczeń w postaci zamka drzwi wejściowych weszli do lokalu usługowego i zajęli go bez niczyjej zgody. Jak się okazało obaj nie posiadali stałego miejsca

zamieszkania a pawilon wydał im się doskonałym miejscem do spędzenia najbliższych dni.

36-latek i 49-latek zostali zatrzymani i doprowadzeni do komisariatu. Policjanci zgromadzili materiał dowodowy. Podejrza ni usłyszeli zarzuty karne, dotyczące naruszenia miru domowego, za co może grozić mu kara do roku pozbawienia wolności.

Posiadał narkotyki...

Podczas patrolowania jednej z ulic policjanci z Komisariatu Policji Warszawa Wilanów zwrócili uwagę na dwóch męż-

czyn, którzy na widok radiowozu zaczęli zachowywać się bardzo nerwowo. Jak się okazało, jeden z nich w kieszeniach bluzy posiadał środki zabronione prawem.

Czułość i zdecydowane działania policjantów z Wilanowa po raz kolejny doprowadziła do zatrzymania osoby, która posiadała przy sobie środki odurzające. W czasie patrolu rejonu przy ul. Czerniakowskiej zauważyli dwóch mężczyzn, którzy na widok mundurowych zaczęli zachowywać się bardzo nerwowo. Policjanci postanowili sprawdzić powód takiego zachowania. Kontrola osobista u 24-letniego mężczyzny wykazała powód tego zachowania – w kieszeni bluzy posiadał dwa zawiniątka. W jednym narkotyki w postaci brązowo-zielonego suszu, a w drugim biały proszek.

Mężczyzna został zatrzymany i przewieziony do komisariatu przy ul. Okężnej. Śledczy przedstawili 24-latkowi zarzut posiadania narkotyków wbrew ustawie. Testy wykazały, że zabezpieczone substancje to marihuana oraz amfetamina, a ich ilość pozwalają na rozdzielanie na kilka porcji. Mężczyzna odpowie teraz za przestępstwo zagrożone karą 3 lat więzienia.

DKF „Dom Sztuki” rusza po wakacjach

W czwartek 7 września o godzinie 19.00, w Domu Sztuki (Ursynów, Wiolinowa 14) wznowi działalność Dyskusyjny Klub Filmowy „Dom Sztuki”. Ponieważ dopiero co rozpoczął się rok szkolny, obejrzymy niezwykle, nominowany do Oscara (!) film produkcji bhutańsko-chińskiej „Lunana. Szkoła na końcu świata” w reżyserii Pawo Choyinga Dorjięgo.

Wydawałoby się, że jest to opowieść, jakich wiele było już na ekranie: nauczyciel, który nie marzył o tym, by nim zostać, rozpoczyna pracę w szkole. Tak, ale takiej szkoły, jak ta, którą bohater ujrzy w położonej na wysokości 5 tys. metrów Lunanie, nie widział przedtem ani on, ani... nikt z widzów tego mądrego, niebywale pięknego wizualnie filmu.

Łącznie do grudnia, w wybrane czwartki zawsze o 19.00, obejrzymy siedem filmów, wśród nich tak głośne, jak „Pamfir”, „Bestie” czy dokument „Nazywam się Alfred Hitchcock”. Głównym prelegentem i prowadzącym dyskusje będzie filmoznawca Andrzej Bukowiecki.

Karnety w cenie 60 zł na wszystkie pokazy można nabyć za pomocą serwisu Bilety na (odbiór karnetu z dowodem zakupu w kasie Domu Sztuki) lub bezpośrednio w kasie Domu Sztuki.

Organizatorem DKF „Dom Sztuki” jest Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy” (z jego ramienia z Klubem współpracuje filmoznawczyni Dominika Zielińska). Partner: Dom Sztuki SMB „Jary”. Projekt finansowany ze środków Miasta Stołecznego Warszawy – Funduszu Edukacji Kulturalnej 2023.

List ● List ● List ● List ● List ● List ● List

Borowik ponury...

Ostatnio zrobiłam foto pięknego okazu borowika (ok. 10 cm) rosnącego na pasie zieleni przy ul. Ciszewskiego. Borowik ten jest trujący. Ktoś go jednak zerwał, wraz z mniejszym borowikiem, który rósł nieopodal. Szkoda, bo tak ładnie grzybki wyglądały.

Jadwiga Kozak

33. Bieg Niepodległości – zapisy otwarte

Ruszyły zapisy na kultowy Bieg Niepodległości w Warszawie! 11 listopada o 11.11 biegacze – tradycyjnie w białych lub czerwonych koszulkach – uczczą Święto Niepodległości.

11 listopada odbędzie się ostatnia z imprez Warszawskiej Triady Biegowej „Zabiegaj o Pamięć” – 33. Bieg Niepodległości. Poprzednie to Bieg Konstytucji 3 maja oraz Bieg Powstania.

Dostępne są zapisy na bieg dla dorosłych (10 km), kategorię nordic walking na dystansie 6,5 kilometra oraz bieg dla młodzieży w wieku 10-14 lat na dystansie 1918 metrów. Oprócz standardowej, stacjonarnej wersji na przełomie sierpnia i września będzie się można zapisać także do „wirtualnej” edycji biegu!

Ostatni taki bieg w sezonie

Listopadowy bieg będzie, jak co roku, wyjątkowym i symbolicznym zamknięciem sezonu startowego. Uczestnicy pokonają dobrze znaną, szybką trasę ze startem i metą w Al. Jana Pawła II na wysokości ul. Stawki. Nawrotka – na wysokości ul. Rakowieckiej.

Historyczną oprawę biegu tworzy biało-czerwona flaga na starcie. Zawodnicy i zawodniczki tradycyjnie zakładają koszulki w tych barwach i ustawiają się na starcie w dwóch kolumnach. Startująca grupa wygląda jak żywa, biało-czerwona wstęga. Dodatkowo biegaczom towarzyszy „marszałek Piłsudski” w starej limuzynie oraz wojskowe grupy rekonstrukcyjne w strojach z 1918 roku. Przed startem zawodniczki i zawodnicy wspólnie odśpiewują „Mazurek Dąbrowskiego”.

- To nie jest zwykły bieg. Widok biało-czerwonej flagi na starcie jest poruszający zarówno dla biegaczy, jak i kibiców. Biegaczki i biegacze przychodząc w tych kolorach, ustawiając się odpowiednio na starcie pokazują, że patriotyzm mają w sercach. To bodaj najpiękniejsza manifestacja radości i wolności na 11 listopada – mówi wicepre-

zydent Warszawy Renata Kaznowska. – Bieg ten wieńczy warszawską Triadę Biegową „Zabiegaj o pamięć”. Zaczyna się ona wspomnieniem Konstytucji 3 maja, aktu obywatelskiego, który wyprzedził swoją epokę. W przeddzień Powstania Warszawskiego wspominamy tragiczną walkę przeszłych pokoleń. A na koniec możemy cieszyć się z wolności i niepodległości.

- Jesteśmy niezwykle dumni, że w tak radosny sposób i naprawdę licznie możemy uczcić to wyjątkowe święto. Po raz kolejny spotkamy się 11 listopada o godzinie 11.11. Biegacze wyruszą w biało-czerwonych koszulkach i utworzą tętniącą życiem flagę Polski, która oprócz zachwycającej prezencji, jest także symboliczna i wymowna – mówi Magda Skrocka, dyrektor 33. Biegu Niepodległości. - W zeszłym roku udało nam się zgromadzić na trasie aż 10 tysięcy uczestników. Tegoroczne obserwacje pozwalają sądzić, że moda na bieganie wróciła na dobre i Polacy coraz liczniej podejmują aktywność.

W 2022 r. do mety dotarło 9,1 tys. osób – i był to największy bieg w Polsce po pandemii koronawirusa. Jednak w 2019 r., w ostatniej edycji przed pandemią, w zawodach startowało aż 17,7 tys. biegaczy i biegaczki.

Kto pierwszy, ten ma lepszą cenę

Opłata startowa dla tysiąca pierwszych osób zapisujących się na bieg główny wynosi 70 PLN. Każdy uczestnik ma możliwość dodania do swojego pakietu koszulki technicznej w kwocie 39 PLN. Wzory koszulek zostaną opublikowane na stronie internetowej biegu już niebawem.

Bieg drugi rok wspólnie organizują Stołeczne Centrum Sportu Aktywna Warszawa oraz Fundacja „Maraton Warszawski”. Fundacja organizuje flagowe biegi w stolicy – m.in. Maraton Warszawski i Półmaraton Warszawski. W tym roku obchodzi 20-lecie powstania.

Bartłomiej Stępień

Ważne telefony

Ursynów

Urząd Dzielnicy
al. Komisji Edukacji Narodowej 61
Centrala 22 443 71 00
fax 22 443 72 91
Informacja Wydziału Obsługi
Mieszkańców 22 443 72 00
22 443 71 56
22 443 73 01
Policja 603 19 78 lub 112
Ośrodek Pomocy Społecznej 22 544 12 00
Miejskie Centrum Kontaktów
Warszawa (czynne całą dobę
przez 7 dni w tygodniu) 19115

Mokotów

Urząd Dzielnicy
ul. Rakowiecka 25/27 22 443 64 00
Wydział Obsługi Mieszkańców 22 443 65 00
22 443 65 01
Urząd Skarbowy 22 502 00 00
Pogotowie Ratunkowe 999
22 844 04 46
Policja 22 603 11 88
Straż Miejska 986, 22 649 40 90
Straż Pożarna 998, 22 844 00 71

Wilanów

Urząd Dzielnicy
ul. Franciszka Klimczaka 2 22 443 35 000
Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Przyczółkowa 27A 22 648 22 26
22 842 32 61
Policja 986, 852 16 00
Straż Miejska 22 596 71 40
Straż Pożarna

Piaseczno

Urząd Miasta i Gminy
ul. Kościuszki 5 701 75 00
Starostwo 757 20 51
Powiatowe 726 67 00
Urząd Skarbowy 999
Pogotowie Ratunkowe 535 91 93
Policja 997
756 70 16...18
Straż Miejska 701 76 95
986
Straż Pożarna 998, 756 72 43
Pogotowie Gazowe 992
Pogotowie Elektryczne 701 32 20
Pogotowie Wodno
- Kanalizacyjne 603 309 399

Konstancin-Jeziorna

Urząd Gminy
ul. Piaseczyńska 77 22 484 23 00, 22 484 23 10
Policja 997, 756 42 17
Straż Miejska 757 65 49
Straż Pożarna 998, 750 18 19
Pogotowie 999, 756 75 11

Lesznowola

Urząd Gminy
ul. Gminna 60 757-93-40 do 42;
757-92-71; 757-90-02;
faks 757-92-70
Pogotowie Ratunkowe 999
Pogotowie Ratunkowe
(całodobowy ostry dyżur) 756-75-11
ul. Kościuszki 9
Ośrodek Zdrowia 701-49-10
w Nowej Iwicznej
Ośrodek Zdrowia w Magdalence 757-99-64
Ośrodek Zdrowia w Mrokowie 756-15-92
Ośrodek Pomocy Społecznej 757 92 32
Policja 997
757-93-90, 757-93-86
Komenda Powiatowa Policji 756-70-17, 756-75-01
757-05-98,
757-22-27
Ochotnicza Straż Pożarna w Mrokowie 756-15-25
w Nowej Woli 756-73-10
Straż Miejska 986, 750-21-60
Pogotowie gazowe 992, 750-38-85
Pogotowie energetyczne 991
756-30-53, 756-30-54
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików (22) 828-04-94, pon.-pt. 8-16
Punkt Informacyjny – Kontaktowy AA (22) 616-05-68, pon.-pt. 16-21
Infolinia AA 0-801 033 242, pon.-pt. 8-21

MUZYCZNY KABARET WOJTKA DĄBROWSKIEGO
zaprasza na 25. miesięcznicę (spotkanie z autorem)

poniedziałek, 11 września 2023, godz. 18

RESTAURACJA
Winowajcy Roku

Warszawa Ursynów, ul. Romera 4b
(park im. Jana Pawła II, obok tężni)

Muzyczny Kabaret Wojtki Dąbrowskiego, Winowajcy Roku

www.passa.waw.pl

CatchUp
ACADEMY

SZKOŁA
JĘZYKOWA
LACHMANA 4

ZAPISY 23/24

STACJONARNE - URSYNÓW
ONLINE

- KLASY 0-8
- EGZAMIN 8
- MATURA
- KONWERSACJE
- FRANCUSKI
- ZAJĘCIA KREATYWNE
- MALE GRUPY

ANGIELSKI
MATEMATYKA
POLSKI
FRANCUSKI

ANGIELSKILACHMANA@GMAIL.COM
CATCHUPYOURENGLISH.COM
536-384-319

E.Leclerc

URSYNÓW

Oferta ważna
od 07.09 do 09.09.2023 r.

ŚWIEŻA OFERTA NA WEEKEND

KUPUJ
TANIO Z **bonus**

1 19
1 szt.

66%
TANIEJ

~~3,60~~ Cena przed
obniżką: **3,60**
Croissant z masłem
65 g, La Lorraine
cena za 1 kg = 18,30/55,38

4 50
1 szt.

10%
TANIEJ

~~5,00~~ Cena przed
obniżką: **5,00**
**Donut z nadzieniem
truskawkowym**
58 g, La Lorraine
cena za 1 kg = 77,59/86,21

7 99
1 kg

12%
TANIEJ

~~8,99~~ Cena przed
obniżką: **8,99**
Brzoskwinie
o żółtym miąższu
dostawca: Wigant
kraj pochodzenia: Grecja

5 99
1 szt.

Cena bez karty **7,99**
1 szt.
Cena przed
obniżką **5,99**
1 szt.

CENA Z KARTĄ
Masło Polskie Ekstra
Mlekovita, 200 g
cena za 1 kg = 29,95/39,95

69 99
1 kg

11%
TANIEJ

~~78,99~~ Cena przed
obniżką: **78,99**
Połędwica z Tuńczyka
towar rozmrażany

59 99
1 kg

10%
TANIEJ

~~66,99~~ Cena przed
obniżką: **66,99**
**Krewetka gotowana,
obrana 31/40**
mrożona glazury 25%

PRODUKT
POLSKI

6 49
1 kg

27%
TANIEJ

~~8,99~~ Cena przed
obniżką: **8,99**
Papryka czerwona
dostawca: Wigant
kraj pochodzenia: Polska

20%
TANIEJ

PRODUKT
POLSKI

1 99
1 szt.

Cena bez karty **2,49**
1 szt.
Cena przed
obniżką **2,49**
1 szt.

CENA Z KARTĄ
Kukurydza kolba
dostawca: Hubex
kraj pochodzenia: Polska

28%
TANIEJ

9 99
1 szt.

Cena przed
obniżką: **13,99/ 34,98**
za 1 litr.

Foodie
Eherman, 400 ml, 3 rodzaje
cena za 1 litr = 24,98/44,98

27 99
1 kg

10%
TANIEJ

~~31,22~~ Cena przed
obniżką: **31,22**
Szynka Bankietowa Mazury
Animex

5 99
1 kg

33%
TANIEJ

~~8,99~~ Cena przed
obniżką: **8,99**
Wątroba z kurczaka
świeża

Cena bez karty **6,98**
1 opak.
Cena przed
obniżką **4,99**
1 opak.

4 99
1 opak.

CENA Z KARTĄ
Kabanosy Exclusive
wieprzowe
Tarczyński, 105 g
cena za 1 kg = 47,52/66,48

E.Leclerc URSYNÓW
Oferta ważna od 14.02 do 31.12.2023 r.

10% taniej
Z KARTĄ **bonus**

**Słodkie
Poniedziałki**

Słodycze P'tit Deli i Equador

BIO Wtorki

Produkty BIO Village

**Serowe
Środy**

Produkty Les Croises

**Włoskie
Czwartki**

Produkty Turini
Tradizioni D'ITALIA

**Delikatesy
Piątkowe**

Produkty Saint Azay
i Nasze Specjały

Skanuj kartę

bonus

Oferta ważna od 07.09 do 09.09.2023r. z wyjątkiem produktów oznaczonych inną datą obowiązywania promocji lub do wyczerpania zapasów. Wszystkie ceny wyrażone są w zł i zawierają podatek VAT. Ceny dotyczą produktów bez dekoracji. Oferta dotyczy sprzedaży detalicznej. Informacje na ten temat i regulamin dostępny w Punkcie Obsługi Klienta sklepu. Oferta dotyczy sklepu: HIPERMARKET URYSYNÓW, Warszawa ul. Ciszewskiego 15 róg Komisji Edukacji Narodowej.

E.Leclerc
HIPERMARKET
URYSYNÓW

Hipermarket czynny
pon. - sob.: 7.00 - 22.00
niedz. handlowa: 7.00 - 22.00

GALERIA
KEN
CENTER

Galeria czynna
pon. - sob.: 10.00 - 21.00
niedz. handlowa: 10.00 - 20.00

Hipermarket Warszawa Ursynów
ul. Ciszewskiego 15
róg Komisji Edukacji Narodowej
tel. (22) 389 86 00
www.eleclerc.pl

foto.e-leclerc.pl | leclerc.pl

dojazd autobusami:
192, 179, 185, 193, 195, 209, 148, 503, 166 stacja metra: Stokłosy, Imielin